

Pozdravljeni praznični čas

Malo je mejnikov v zgovodini naroda, ki bi bili tako pomembni, kot je 27. april „Dan ustanovitve OF slovenskega naroda.“ Na ta dan pred 38. leti je bil ustanovni sestanek protimperialistične fronte, ki se je kasneje preimenovala v Osvobodilno fronto in je neposredna predhodnica današnje socialistične zveze delovnih ljudi.

Osvobodilna fronta je bila od vsega začetka zasnovana in zamišljena kot vsenarodna organizacija, v katero imajo, ne glede na politične, svetovno – nazor-ske, tradicionalne in družbene razlike, enakopraven dostop vsi, brez izjeme. Zato je svojim izrednim nalogam lahko bila kos prav zaradi tega, ker je nastala predvsem kot vseljudo osvobodilno gibanje, in ker je bila naravna zveza z delovnimi množicami vselej njeno temeljno, družbeno, vsebinsko jedro.

Ta koncept je omogočil združitev vseh naprednih, ustvarjalnih sil in je dokazal, da vodijo delovne ljudi vedno

enotni motivi in hotenja, zato ne morejo biti razcepljeni na stranke, razen kadar so pod vplivom kapitalistične reakcije. Tako je že od vsega začetka delavskii razred vtisnil Osvobodilni fronti svoj udarni, enotni, vseljudoški značaj. Z množično udeležbo v narodno – osvobodilnem boju so delovni ljudje uveljavili ljudsko demokracijo, to je oblast večine delovnih ljudi, kar je omogočilo zlom fašizma, odpravo socialnih neenakosti, izkoriščanje človeka po človeku, sedanji pospešeni razvoj socialističnih samoupravnih odnosov in graditev brez razredne družbe.

Prav idejni enotnosti osvobodilne fronte gre največ zaslug za to, da smo v cvetočih majskih dneh 1945. leta doživeli največji trenutek svoje zgodovine: zmago, svobodo in rojstvo samoupravne, socialistične domovine!

Vse, za kar je ljudstvo krvavelo, se bojevalo in kar smo pomembnega ustvarili v prete-

čenih skoraj štirih desetletjih, vse kar danes imamo in gradimo: svobodo, samostojnost, socialistične in samoupravne družbene odnose, miroljubno in neuvrščeno zunanjo politiko, vse to je vsklilo iz političnega programa osvobodilne fronte našega delavskega razreda in njegove avantgardne partije, ki slavi letos 60 let obstoja.

V smislu zgodovinskega izročila in pozitivnih izkušenj gradimo danes socialistično zvezo, kot najširšo ljudsko, množično organizacijo in hkrati fronto organiziranih socialističnih sil. V njej delovni ljudje na enotni idejni podlagi usmerjamo družbeni razvoj ter v ta namen oblikujemo stališča, kot izraz skupinih hotenj, glede vseh bistvenih družbenih vprašanj. Po zgledu osvobodilne fronte gradimo tudi danes široko mrežo organizacij in v njih aktivistov SZDL, da bi čim širše pritegnili ljudi v odločanje o vseh javnih vprašanjih. Težimo za tem, da bi socialistično

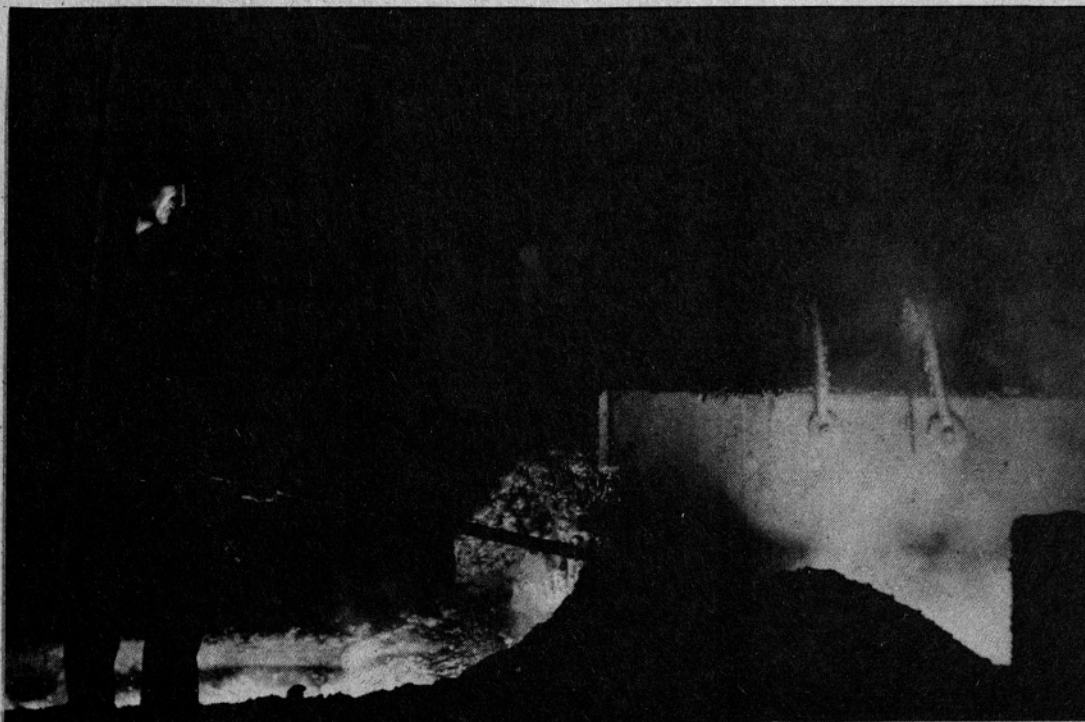
samoupravljanje postalo prav tako široko, demokratično, vseljudo gibanje, zavestno opredeljeno v vsakodnevnem utripu slehernega našega občana, kot ga je predstavljala zamisel osvobodilne fronte v NOB in socialistični revoluciji.

Danes smo, bolj kot kdajkoli doslej, pripravljeni odločno braniti pridobitve svoje revolucije

(Nadaljevanje na 2. str.)

O KANALIZACIJI

Z referendumom smo se odločali med drugim tudi za gradnjo prepotrebne temeljne kanalskega omrežja s čistilnim napravami. V prvi vrsti gre za zbirni kanal, ki naj bi potekal skozi Dobrečino ob robu industrijske cone Glina do izliva Drete v Savinjo po eni strani in po drugi strani od Varpolja do Spodnje Rečice. Slednji odsek naj bi se delal v drugi fazi. Od Sp. Rečice bo potekal skozi industrijski rezervat v Prihovi in se bo združil z odcepom iz Dobrečine na izlivu Drete. Vso skrb v zvezi izvedbe teh naprav je naložena posebnemu odboru za izgradnjo kolektorja pri SO Mozirje, ki ga vodi Antop Vrhovnik. Kot investitor nastopa območna vodna skupnost v Celju. Tehnično dokumentacijo pa pripravlja NIVO Celje. V nadaljevanju že opisane trase se načrtuje podaljšanje proti Celinam in ob Savinji proti Mozirju, kjer naj bi bila v višini bivšega Podsedenskevega milina čistilna naprava. Računa se, da bi bila tehnična dokumentacija z lokacijskim dovoljenjem nared od 30. junija t.l., z deli pa naj bi se pričelo v drugi polovici tega leta. Gmotno bodo omogočila gradnjo sredstva iz samopriskavak, združenega dela, stanovanjske skupnosti in temeljne ter območne vodne skupnosti. Seveda gre pri navedenih delih za začetek reševanja kanalskih težav. K temu spada izgradnja kanalskega omrežja. V okviru komunalne skupnosti se še dela na pripravah za ustrezno dokumentacijo.

VSEM OBČANOM ČESTITAJO
SKUPČINA OBČINE MOZIRJE, DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE IN DELOVNI KOLEKTIVI

Izvajanje družbenega dogovora o načelih kadrovske politike v občini Mozirje

Družbeni dogovor o osnovah kadrovske politike v občini Mozirje je bil sprejet na sejah vseh treh zborov, po usklajevalnem postopku, v mesecu septembru 1978 leta.

Podpisniki dogovora so delavci v organizacijah združenega dela, samoupravnih delovnih skupnosti, občinska skupščina, občinska konferenca ZKS, občinska konferenca SZDL, občinski svet zveze sindikatov, občinski odbor zveze borcev NOV, občinska konferenca ZSMS, samoupravne interesne skupnosti in občani v krajevnih skupnostih.

Z dogovorom se podpisniki ob spoznanju, da je kadrovska politika kot sestavni del politike družbeno-ekonomskega razvoja neodtujljiva pravica delov-

nih ljudi in zato sestavni del socialističnih samoupravnih odnosov, dogovorijo, da bodo v svoji vsakodnevni samoupravljaljski in proizvodni aktivnosti uresničevali takšno kadrovske politiko, ki bo zagotavljala hitrejši razvoj socialističnih samoupravnih odnosov, hitrejšo rast materialne osnove in vse bolj usklajeno spreminjanje družbene strukture za bolj humane odnose med ljudmi. Za uresničevanje tako pomembnih nalog so se podpisniki dogovorili:

- za pravilno razporeditev delavcev za opravljanje ustreznih del in nalog, glede na njihovo strokovno, samoupravno, idejnopolično in družbeno — ekonomsko usposobljenost,
- za kratkoročno, srednjeročno in dolgoročno načrtovanje kadrov, katero vsebuje usposabljanje novih profilov, usmerjanje delavcev v izobraževanje ob delu, štipendiranje, odpiranje učnih mest in pridobivanje novih delavcev,

- za pravilno izbiro delavcev za pridobitev lastnosti delavca v združenem delu, pri tem pa upoštevati prednost invalidom in invalidni mladini, materam samohranilkam, mladoletnikom in ostalim začasno nezaposlenim delavcem,

- za pravilno izbiro individualnih oziroma kolegijskih poslovnih organov in dela s posebnimi pooblastili,

- s področja vzgoje in izobraževanja pa omogočiti sle-

hernemu delavcu pridobitev dopolnilne, funkcionalne, strokovne, idjenopolitične, družbeno — ekonomske in splošne izobrazbe.

Podpisniki dogovora so se poleg tega dogovorili, da bodo za izvajanje imenovali sedemčlansko komisijo pri skupščini občine Mozirje, katere naloga pa je prav tako, da vsaj enkrat letno poroča o stanju v kadrovske situaciji v občini.

Štipendijska politika v občini se v glavnem odvija v dveh smereh:

- kadrovske štipendiranje s strani delovnih organizacij, kar je razvidno iz priložene tabele 3. Iz tabele lahko sklepamo, da do sedaj štipendiramo že 77 štipendistov za letošnje leto pa je na novo razpisanih 44 kadrovskih štipendij, kar vse skupaj pomeni, da združeno delo že dela in gre po smernicah vzgoje lastnega kadra, kar pa je tudi v smislu predloga novega družbenega dogovora o štipendijski politiki v SR Sloveniji;

- štipendiranje iz združenih sredstev, katero se opravlja na podlagi sprejete liste prednostnih poklicev, ki pa je sestavni del regijske in republiške liste prednostnih poklicev;

- učenci v gospodarstvu.

Kadrovske štipendiranje

Kot je že rečeno in razvidno iz tabele 3. bodo v letošnjem letu delovne organizacije sprejele v štipendiranje kar novih 44 štipendij od srednjih do visokih

šol, kar pomeni, da bomo skupno z že obstoječimi imeli 121 štipendistov. Štipendiramo po dosedaj veljavnem družbenem dogovoru in samoupravnem sporazumu o štipendiranju.

Poudariti pa moramo, da so to najvišje štipendije in da so odvisne od samega učenčevega uspeha, saj je do sedaj to še poleg dodatka za nerazvitost občin edini stimulans za dober študij in s tem tudi za uspeh.

Sedaj v občini trenutno štipendiramo in podeljujemo razlike do življenjskih stroškov:

POKLICNE ŠOLE

štipendije	51
razlike	36
SKUPAJ:	87

SREDNJE ŠOLE

štipendije	132
razlike	69
SKUPAJ:	201

VIŠJE IN VISOKE ŠOLE

štipendije	50
razlike	24
SKUPAJ:	74

VSE SKUPAJ:

štipendije 227,
razlike 135 = 362

Pozdravljen..

(Nadaljevanje s 1. str.)

in se postaviti po robu slehernemu, ki bi ogrožal našo neodvisnost ali izpodkopaval našo enotnost in varnost. Pripravljeni smo graditi in braniti odnose, v katerih so človekovo osebno delo, živo in minulo, medsebojni človeški odnosi, pravice in obveznosti ter odgovornosti na podlagi dela temelj družbenega položaja in ugleda.

V teh pomladnih, prebujajočih se, dneh mladosti bomo poleg že omenjene obletnice slavili tudi pomembne jubileje naše revolucionarne preteklosti. V ta čas sovpadajo namreč 60-letnica ustanovitve KPI, SKOJ-a in borbenih sindikatov. V znamenju teh jubilejev bomo praznovali, tako kot vedno doslej tudi mednarodni delavski praznik praznik dela — 1. maj.

Resnično je nujno, da ob teh prihajajočih prazničnih dneh temeljito razmislimo o njihovem pomenu in izročilu. Ocenimo prehojeno pot in si zastavimo čvrste cilje za v bodoče v vseh delovnih in življenjskih sredinah, predvsem pa, da uresničimo enotnost hotenj v vsem našem delu in snovanju. S to željo v imenu družbeno-političnih organizacij vsem delovnim ljudem v občini čestitam k prazničnim dnevom.

Naj živi izročilo osvobodilne fronte!

JOŽE KUMER

PREGLED OBSTOJEČIH IN RAZPISANIH ŠTIPENDIJ

Delovna organizacija	Obstoječe štipendije	Razpisane štipendije	SKUPAJ
Komunalno podjetje	1	—	1
Kovinarstvo Ljubno	—	3	3
MGA Nazarje	—	4	4
Gozdno gospodarstvo	22	3	25
GORENJE GLIN	23	9	32
Turist Mozirje	—	2	2
ZKZ Mozirje	17	11	28
SŠZD Nazarje	4	1	5
Iskra Ljubno	1	2	3
Savinja Mozirje	—	5	5
Smreka Gornji grad	6	2	8
SO Mozirje	3	2	5
SKUPAJ:	77	44	121

SKUPŠČINA V GORNJEM GRADU

Samoupravna interesna skupnost za gozdarstvo gozdno-gospodarskega območja Nazarje je imela skupščino v Gornjem gradu, 6. po vrstnem redu. S tem zasedanjem je potekel mandat sedanjem delegatom. Obravnavali so dosedanje delo skupščine, nakar je inž. Franc Firšt govoril o uresničevanju lesnobilančnih razmerij 1976—1979. O letnem operativnem planu za leto 1979 je poročal inž. Jože Jeraj, med tem, ko je o porabi sredstev SIS za gozdarstvo, za gozdne ceste seznanila delegate inž. Desanka Kozičeva. Ing. Drago Urank je podal poročilo o ureditvenem načrtu za enoto Velenje; družbeni gozdovi za obdobje 1980 — 1989. Sklepali so še o nekaterih drugih zadevah iz delovnega področja skupnosti ter sprejeli sklep o razpisu delegatov za novi sestav skupščine.

Kako je v Glinu

Naša največja delovna organizacija v občini je hkrati tudi najstarejša industrija v naši dolini. Že v času med obema vojnoma so pričeli z industrijsko predelavo lesa. Tako je iz prvotne skromne žage in zabojarne zrastle velika in zahtevna proizvodnja. Nenehno večanje je imelo za posledice vse večje število delavcev, skratka, les je dajal in bo dajal kruh mnogim našim občanom. Ko smo pred nedavnim obiskali ta kolektiv nas je marsikaj zanimalo. Mnogo se govori o tem, da bo Glin prišel z novo predelavo in novimi proizvodi. Na vsa naša vprašanja je odgovarjal glavni direktor Glina, inž. Bastl. Zanimiv sogovornik je bil, pač tak, ki zlahka pojasni podrobnosti iz življenja kolektiva.

Najprej je bilo govora o tem, da v Glinu primanjkuje delovne sile. Potrebovali bi takoj 30 ljudi v žagarskem obratu. Dasi ravno imajo najvišji povprečen OD v občini, ne uspejo v dolini najti delavcev. Tako bodo morali ponje v sosednje republike. To pa seveda pomeni dodatne investicije v stanovanjske zmogljivosti v Nazarjah.

Znano je, da se borijo s težavami v TOZD ivernih plošč, saj so njih ocene določene in so se v 5 letih povečale le za kakšnih 20 %, medtem pa je za to proizvodnjo potreben material dražji kar za 130 %. Ob tem je treba povedati, da so v proizvodnji dosegli evropsko raven storilnosti! S takšnimi nekladji se borijo že nekaj let. Zato so skupaj s strokovnjaki Gorenja, kamor so se vključili v preteklem letu, pretehtali možnosti izhoda iz kritične situacije. V SOZD Gorenje predstavljajo 3. največjo delovno organizacijo. Dejali so, iverke bo treba oplemeniti. Z njimi prodati več dela in znanja. Zato so izdelali načrte za oplemenitenje plošč, izdelovali bodo opaže za stropove, pa tudi predelne stene. Že v aprilu bodo pričeli izdelovati predale za industrijo pohištva. Zaenkrat res v začasni stavbi. Z novo halo bodo pričeli že ta mesec. Velika bo. Okoli 8000 m² prostora bo v njej. V njej pa naj bi pričeli z delom 1980 leta. V novi proizvodnji bodo na novo zaposlili 117 delavcev. Načrtujejo pa bruto-produkt v višini 35 milijard starih din. Tako bodo rezrešili vse težave okoli izgub z izvernimi ploščami. Predelati nameravajo kakih 40.000 m³ ivernih plošč, kar pomeni okoli 50 %

vse proizvodnje. Skoraj groteskno se sliši, ko pove inž. Bastl, da so iverne plošče zelo iskan proizvod na našem trgu, celo primanjkuje jih, zato jih tudi uvažamo. Glede montažnih elementov se bodo odločili na podlagi študije, ki se pravkar pripravlja. Nova bo tudi proizvodnja tanke hlodovine. Ne nova, tudi sedaj že delajo na njej. Pripravljajo pa novo tehnologijo in opremo, ki bo omogočala veliko storilnost in kvalitetne izdelke. Stroji iz Švedske bodo zagotovili boljše izkoriščanje surovine. S tem še novosti ni konec. V proizvodnji stavbenega pohištva načrtujejo modernizacijo predelave. Novi stroji bodo omogočili večje zmogljivosti in boljše kvaliteto izdelkov. Okna bodo zasteklena. Že

sedaj so poskrbeli v tej TOZD za boljše delovne pogoje. Montirali so prezračevalne naprave in vse pripomočke za vsesavanje žagovine in hlodovine. V naj-sodobnejši izvedbi jih je izdelala tovarna Klima iz Celja. S temi ukrepi so znatno izboljšali varstvo okolja. Ko smo ravno pri tem. Vse je na red, da bodo tudi čistilne naprave vgrajene v TOZD ivernih plošč.

Zanimalo nas je tudi, kako so gmotno zaključili lansko poslovno leto. Bili smo najbolj akumulativna delovna organizacija v sklopu organiziranosti, v kateri delujemo, je dejal inž. Bastl. Da je temu tako, je v veliki meri pripomoglo dobro samoupravno delovanje. Z mesečnimi pregledi poslovanja smo sproti ukrepali, če je to zahtevalo stanje, je dodal inž. Bastl. Glede kadrovskega vprašanja je naš sogovornik povedal, da primanjkuje strokovnjakov raznih usmeritev. Glin redno

štipendira ustrezne študijske smeri. Pomanjkanju teh kadrov pa botruje v veliki meri pomanjkanje stanovanj v Nazarjah. Stanovanjska izgradnja ne sledi razvoju industrije in kraja! Zvedeli smo torej marsikaj, kar bo tudi naše bralce zanimalo.

Pa smo ob koncu povprašali inž. Bastla, kako izgleda s financiranjem delavsko-kulturnega doma v Nazarjah. Lahko mu je bilo odgovoriti, saj je predsednik komisije za finančna vprašanja v odboru za gradnjo doma. Ljudje se dobro odzivajo, tako pa tudi združeno delo. Najbrž ne bo težav za sredstva, ki bodo potrebna pri gradnji. Ta so zagotovljena. Težje bo pri opremljanju. Pa tudi tu se bo našla rešitev, meni inž. Bastl. Zagotovila, da bo dom dograjen v letu 1980 so torej stvarna. Nazarje in dolina bosta z novimi zmogljivostmi v Glinu in delavsko-kulturnim domom veliko pridobila.

Mi in otroci

Letošnje leto je v svetovnem merilu posvečeno skrbi za otroke. Če ob tem pomislimo, koliko otrok zaradi pomanjkanja v svetu umira, potem dojamemo poseben pomen takšnega posvetila. Srečni smo, da je pri nas skrb za najmlajše ena poveljav-nih družbenih nalog. In saj res ni lepšega, kot gledati srečen mladi rod!

V naši občini je otroško varstvo zadovoljivo razvito, pravi v razgovoru, predsednik IO skupnosti otroškega varstva v občini Stane Kranjc. Nenehno skrb za večanje zmogljivosti otroških vrtcev v občini je mogoče opaziti povsod. Načrti so še bolj obetavni. Potrebe nakazujejo še večjo prizadevnost. V Mozirju so zmogljivosti premajhne, zato se v letošnjem letu predvideva izgradnja nove stavbe za otroško varstvo in jasli. Seveda bo ureditev tega objekta odraz širše solidarnosti,

saj bodo stroške pokrivala sredstva iz referenduma, naše skupnosti in krajevne skupnosti Mozirje. Gre trenutno za dokončno odločitev glede lokacije tako, da pričakujemo uresničitev te naloge hitro.

Da bi otroško varstvo zažive-lo, smo v občini ustanovili delovno organizacijo, ki skrbi za to zahtevno delo. Vzgojno varstveni zavod Mozirje vodi od 1. 1. 1979 dalje Franja Suhorepec, pa smo se obrnili do nje z raznimi vprašanji okoli te dejavnosti. Začasno ima pisarno v Nazarjah, kjer je prijazno odgovorila na nekatera vprašanja, ki so nas zanimala. Povedala je, da je v občini 1573 predšolskih otrok od teh jih je v varstvu 235. Izven organiziranega varstva je torej 1368 otrok te starosti. Varstvene ustanove imamo v Mozirju za 40, v Nazarjah za 72, v Bočni za 21, na Rečici za 20, na Ljubnem za

40 in v Gornjem gradu za 40 varovancev. Trenutno niso zasedene zmogljivosti v Gornjem gradu, na Ljubnem in v Lučah. Seveda je veliko odvisno od strukture prebivalstva. Tam, kjer so v glavnem zaposleni krajani, tam je povpraševanje večje. Kmečke družine se varstva v glavnem ne poslužujejo, čeprav so možnosti za to. Vzgojno varstveni zavod Mozirje je kadrovsko zadovoljivo zaseden, saj dela na tem trenutno 17 vzgojiteljic in 5 varuhinj. V to dejavnost se vključuje tudi mala šola. Prispevek k vzgojnini je po 1. marcu tega leta 1000,00 din in prispevek za hrano 11,00 din. Vzgojnina je odvisna od dohodkov staršev. Franja Suhorepec meni, da za sedaj uspešno delajo. Seveda so težave, ki jih pa prizadeven kolektiv sproti odpravlja. Delo vzgojiteljic je zelo naporno in zahtevna posebna znanja, saj se otroci v tej starosti običajno težje vključujejo v kolektivno vzdušje, ki vlada v vrtcih. Vendar je znatno lažje za otroka, ki je bil v varstvu, pozneje v mali šoli. Prebrodil je osnovne oblike prilagajanja skupnemu delu in dojel že marsikaj koristnega. To pa je nedvomno prednost pred tistimi otroci, ki prihajajo iz družinske sredine naravnost v malo šolo. Kot pravi Franja Suhorepec jim manjka večnamenski prostor, ki je nujen predvsem ob slabem vremenu. To bi kazalo po možnosti v bodoče načrtovati.

Otroški smehljaj – naše zadovoljstvo. V vrtcu Nazarje v jutranjih urah.

Razgovor v KS Nazarje

V zadnjem času vse pogosteje govorimo o Nazarjah. To ni naključje. Gre za kraj v dolini, ki se hitro razvija v izrazito industrijskega, pa je zato več zanimivega. Te težave je treba sproti reševati, sicer bi se nakopičile. Prosili smo inž. Jožeta Uranka, predsednika KS, za razgovor, ki je takole potekal.

o Novice: Kako gledate na naloge KS v bodoče?

Urank: Krajevne skupnosti dobivajo vse večji pomen v družbenem življenju. Vse bolj je jasno, da se bodo morali krajani strniti v dejavnosti te osnovne celice družbenega sožitja, če bodo hoteli zagotavljati sebi in bodočim rodovom lepše življenje tam, kjer so doma. Seveda je trenutno mnogo težav. Predvsem so nekatere gmotne. Ni še rešeno financiranje. V naši KS je posebej zahtevno delo, saj združuje zelo pester sestav krajanov po socialnem poreklu. Na eni strani se pojavljajo v velikem številu delavci, veliko pa je še kmečkega življa. Tu se seveda interesi težje usklajujejo, dasiravno ne bi mogel trditi, da imamo glede tega večje težave. Nazarje same so se doslej izgrajevale v glavnem v industrijskih zmogljivostih, manj pa v komunalnih smereh. To je treba seveda sedaj nadoknaditi. V kraju ni pogojev za kulturno, izobraževalno in zabavno dejavnost. Tako pa ne gre naprej, saj so prav te dejavnosti trdna vez med prebivalci.

o Novice: Kaj pričakujete od novih oblik dela krajevne skupnosti?

Urank: Menim, da bo skupščina zaživela. Njen sestav je posrečen in tako lahko pričakujemo uspešno delo. Zavedamo se, da bo le v širšem sodelovanju čimvečjega števila neposredno vključenih krajanov napredek mogoč. V teh sestavih imamo predstavnike prav vseh zaselkov. Takšna skupščina bo lahko usmerjala delo sveta KS. Če upoštevamo, da v njej sodelujejo tudi delegati delegati vseh političnih in drugih organizacij, potem še bolj zaupamo bodočnosti.

o Novice: KS Nazarje je med prvimi v naši občini sledila širšim nalogam KS. Dojeli ste, da ni vaša naloga zgolj reševanje komunalnih težav. Kaj pravite k temu?

Urank: Mislim, da je prišlo vse to spontano. Skušali smo slediti tokovom časa in prisluhnili potrebam krajanov. Tako smo se odločili, da poprimemo

okoli otroškega varstva, saj so bili slučajem prepuščeni otroci, velika skrb staršev in tako seveda tudi nas, ki delamo v KS. Pobuda za gradnjo vrtca v Nazarjah je uspela. Danes smo ponosni, da je zrasel zavod, ki bo v bodoče prihranil marsikatero skrb delovnim materam. Skušamo pa tudi posvečati našo pozornost starejšim osebam, tu smo z napori že pričeli. Zatenkrat gre le za pozornost, vendar upamo, da bo razvoj tudi prinesel svoje.

o Novice: Kako se odziva mladina?

Urank: Prepričan sem, da so mladi povsod dobri. Treba pa jih je pritegniti. Naši mladinci že sedaj vlagajo delovne napore ob raznih prilikah. Skratka radi sodelujejo. Seveda pa nimajo pogojev zbiranja, razen v gostilni, to pa zagotovo ni primeren kraj za razne oblike organizirane dejavnosti mladih. Zato že težko pričakujemo dom, ki bo nudil streho društvenim in ostalim dejavnostim kraja in okolice. Mladi sodelujejo tudi v KS, skratka, so delavni.

o Novice: Kako ste približali KS vsem krajanom?

Urank: Že izkušnje SZDL so pokazale, da je treba postaviti organizirane oblike delovanja tudi v odročnejše kraje. Tako ne ustvarjamo, tako imenovanega „centra“. V našem primeru smo ustanovili v Kokarjah vaški odbor, ki je nekaka podaljšana roka KS. Podobno smo organizirali tudi SZDL. Saj se eno z drugim prepleta.

inž. Jože Urank, predsednik KS Nazarje

o Novice: Že smo govorili o tem, da društva nimajo prave možnosti delovanja, saj ni ustreznih prostorov. Kako je s tem?

Urank: Takoj bi želel poudariti, da je sodelovanje med vsemi organizacijami odlično. To velja seveda tudi za družbe-

no politične. Res, kot pravite, pa ni pogojev za dejavnosti raznih društev, ki bi z nastopi pokazala uspehe svojega dela. Nekatera so že odmrta zaradi tega. Tam kjer pa so pogoji, pa lepo delajo. Tu gre pohvaliti prosvetno društvo v Kokarjah.

Oni so prizadevno uredili dvorano in so zelo aktivni. Gasilstvo je uspešno in predvsem v Lačji vasi urijo mladino za to požrtvovalno dejavnost. Bili so med rekorderji na raznih tekmovanjih. Pa rdeči križ in tako dalje, povsod je volja do dela. Povsem drugače pa bo, ko bo na voljo dom v Nazarjah. KS je sprožila nabiralno akcijo med kraji in moram reči, da se dobro odzivajo.

o Novice: Ali lahko krajane tudi sicer pohvalite?

Novo v političnem delovanju

Poročali smo že o seji občinske konference SZDL v marcu t.l. Od 1. aprila dalje je prevzel dosedanjí nepoklicni predsednik občinske konference SZDL inž. Jože Kumer te posle poklicno. Potrebe in vse obsežnejše naloge naše frontne organizacije so narekovale ta ukrep. Jože Kumer je sin hribovskega kmeta z Luč in je končal najprej srednjo kmetijsko šolo v Mariboru ter nato še biotehnično fakulteto v Ljubljani. Kot agronom je delal v pospeševalni službi, pozneje pa v mlekarstvu. V zadrugi prevzel vodstvo komerciale. Po tem je delal v upravi SO Mozirje ter bil nazadnje načelnik za gospodarstvo. Ob delu je doštudiral na Visoki ekonomski komercialni soli v Mariboru Kot sam pravi ga je zelo zanimalo dosedanje delo in je kar nekam zaskrbljen nad pezo nalog, ki ga čakajo v sedanjem svojstvu. Vendar ne bo izgubil stika z gospodarstvom, saj vidi v tem delu bodočnost. Med nujne naloge svojega sedanjega dela uvršča predvsem izvajanje skupnega programa vseh družbenih akcij na temelju analize obstoječega stanja, spremljanje skupščinskega in delegatskega delovanja, ki je zelo pomembno prav zaradi raznoterih interesov, dalje boljše informiranosti občanov, večjo učinkovitost delovanja skupščin SIS s posebnim poudarkom na metode njihovega dela. Jože Kumer je prepričan, da prav SZDL predstavlja tisto

Urank: Velika večina njih je kraju privržena. Treba je pri tem upoštevati, da se je kraj po vojni hitro razvijal. Mislim, priseljevanje je bilo zelo močno. Tako je v marsičem pripisati nepovezanost, če ta še obstoja, prav okoliščini, da se vsi krajani niso v zadostni meri vživeli. To je usoda vseh podobnih krajev, kjer industrija privabi od blizu in daleč novo delovno silo. Vživljanje pa je potek, ki traja včasih kar dolgo. Je že tako, da se nekdo prej, drugi pa pozneje vživi v novo okolje.

o Novice: Kaj bi si želeli v prihodnje?

Urank: Da bi v tem mandatom obdobju uspeli v načrtovanem. Predvsem pa, da bi v Nazarjah stal delavsko-kulturni dom, ki bo prinesel kraju in okolici veliko preobrazbo. Če bomo to dosegli, bo to najlepše priznanje krajevni skupnosti in vsem krajanom.

A. VIDEČNIK

obliko združevanja vseh interesov, ki bo uresničila boljše medsebojne odnose na različnih področjih. Prav zato se zavzema za poživitev delovanja zborov občanov. Ti morajo postati kraj javnih razprav v vseh važnih vprašanih družbenega sožitja. Te vsebine pa je treba prenesti na problemske konference in jih tako širše obravnavati in na temelju takšnih obravnav je treba sprejeti zaključke za njih rešitev. Seveda pa moramo ob tem trezno presoditi kaj je skupen problem in kaj sodi v tako obravnavo. Ob koncu razgovora je Jože Kumer poudaril, da zahteva sedanje stanje v naši družbi skrajno angažiranost vseh občanov, predvsem pa komunistov, ki nikakor ne morejo stati ob strani, ko se rešujejo družbena vprašanja.

NOVA ZADOLŽITEV NA OBČINI

Po odhodu inž. Jožeta Kumra na novo delovno dolžnost je prevzel dolžnost načelnika oddelka za gospodarstvo in SO Mozirje Franc Miklavc. Poznamo ga kot dolgoletnega direktorja podjetja Smreka v Gornjem gradu. Pozneje je prevzel naloge predsednika SOZD Stik v Mozirju, od 1. aprila t.l. dalje pa je torej v upravi SO Mozirje in vodi zahtevne naloge upravnega organa za gospodarstvo.

MO „Savinja“ oživila

Živimo v obdobju, ko čas neizmerno hiti naprej. Tempo življenja je vsak dan hitrejši, zato je prav sedaj toliko bolj pomembna organiziranost in povezanost mladih.

Do sedaj mladinska organizacija v naši delovni organizaciji ni aktivno delovala. Vzroki so predvsem neenotnost, neobveščenost in premajhna povezanost mladih.

Dobro se zavedamo, da ni to le naša pravica ampak dolžnost, da se aktivno angažiramo pri uresničevanju programskih ciljev in statuta ZSMJ in smo tudi odgovorni za njegovo uresničevanje.

Na našem prvem sestanku, ki je bil 20. 3. 1979, smo se dogovorili o programu dela in izvolili predsedstvo MO.

Načrt dela obsega pestro aktivnost na vseh področjih. Naša prva naloga mladincev TDO „Savinja“ Mozirje je, da bomo vsi mladi aktivno sodelovali v MO, ter sodelovali pri oblikovanju programa, da bomo kritično razpravljali o aktivnosti in delu organizacije, pomagali pri reševanju številnih problemov v DO, sodelovali bomc področju, kulture, telesne kulture, ter na področju drugih družbenih aktivnosti in pri delu drugih družbeno političnih organizacij.

Razpravljali smo tudi o de-

SEJA OBČINSKEGA KOMITEJA ZKS

Komunisti v občini sprotno spremljajo gospodarske in družbene tokove. Poročali smo že, da so pred nedavnim obravnavali skupaj s sindikati potek seznanjanja delavcev s poslovnimi uspehi v TOZD. Tokrat so se sestali, da bi podrobneje proučili politike in težave v zdravstveni stanje in težave v zdravstveni politiki ter tvorno pripomogli k oblikovanju te in razreševanju težav v zdravstveni skupnosti. Redno spremljajo tudi delo in izvajanje sprejetih nalog v svojih vrstah, tako so tudi tokrat sprejeli obveze za svoje delo v času od aprila do junija t.l. Zavedajo pa se, da so v nekaterih sredinah še vedno takšne organizacijske oblike, ki povezujejo komuniste, ne odgovarjajo pa trenutku časa in zato niso dovolj učinkovite. O raznih organizacijskih vprašanjih je bilo na tej seji obsežno razpravljamo in sprejeti so bili ustrezni sklepi za izboljšanje stanja v tej smeri.

lovnih akcijah in poskušali se bomo letih tudi udeležiti, predvsem pa lokalnih delovnih akcij.

Udeležili smo se odhoda štafete mladosti z pozdravi tovarišu Titu, ki je odšla iz rok železarjev v Ravnah na Koroškem, ter sodelovali v zvezni štafeti, ki se je na svoji poti od Triglava do Vardarja ustavila tudi v Mozirju.

Pri svojem delu MO kot politične organizacije pričakuje pomoč predvsem s strani sindikata, kajti številnim problemom s katerimi se srečujemo, sami

ne bomo kos in jih bomo le s skupnimi močmi uspešno reševali in tako gradili „most zaupanja“.

Želimo se tudi povezovati z mladimi drugih delovnih organizacij, kar naj zveni kot spodbuda za tesnejše sodelovanje in organiziranje, kajti le „v slogi je moč“ in več nas bo, bolje bomo lahko izpolnjevali svojo nalogo in prevzemali odgovornosti za nadaljni razvoj socialističnega samoupravnega sistema.

MARJAN ŽAGAR

Zasedanje zborov SO Mozirje

Delegati zborov skupščine občine Mozirje so v letošnjem letu še posebno aktivni. Tako je bilo 17. aprila v prostorih skupščine občine Mozirje zasedanje zbora združenega dela. Osrednja pozornost se je je posvečena obravnavi analize zaključnih računov. Oceniti je bilo treba, kako so uresničene programske zastavljene naloge v zvezi z zaključnimi računi za lansko leto. Razpravljalo se je tudi o nadaljnji aktivnosti na tem področju in v zvezi s tem sprejeta ustrezna stališča in smernice.

Že danes pa je jasno, da se razprave o gospodarjenju po tej seji ne bodo zaključile, temveč naj postanejo redna točka delovanja vseh družbenopolitičnih organizacij v občini.

Nekaj pozneje, to je 8. maja, pa bo ponovno zasedanje vseh zborov skupščine občine Mozirje. Predlagan je naslednji dnevni red:

1. Odlok o reji, registraciji, označevanju in cepljenju psov ter reji nekaterih drugih živali
2. Družbeni dogovor o soudeležbi za pridobitev stanovanjske pravice
3. Družbeni dogovor o racionalizaciji stanovanjske graditve v SR Sloveniji
4. Poročilo o delovanju in problematiki na področju sanitarne inšpekcije
5. Poročilo o delovanju in problematiki tržne inšpekcije
6. Poročilo o delovanju in problematiki gozdarske inšpekcije
7. Poročilo o delu in problema-

tiki občinskega sodnika za prekrške za leto 1978

8. Kratka informacija o varnostni problematiki za leto 1978
9. Poročilo o delu uprave javne varnosti iz Celja

Reja psov in drugih živali

Odlok ureja vprašanje evidence psov, preventivnega cepljenja, zdravstveno varstvo psov, vzdrževanje psov itd. Posamezne določbe odloka določajo, kdaj sme občan rediti psa, kdaj sme rediti divje živali in obveznosti, ki jih mora izpolnjevati v zvezi z rejo psov in divjih živali. Odlok je pomemben zlasti z vidika preventivnega delovanja proti steklini, ki jo prenaša divjad na območju naše občine.

Soudeležba za pridobitev stanovanjske pravice

Družbeni dogovor določa soudeležbo vseh kandidatov za pridobitev stanovanjske pravice ob dodelitvi stanovanjske pravice za stanovanja v družbeni lasti. Soudeležba je odvisna od dohodka na vse člane družine in je diferencirana v razponu do 10 % od vrednosti stanovanja. Sredstva soudeležbe se obravnavajo kot kreditna sredstva in se upravičencu vrnejo najkasneje v 12 letih.

Racionalizacija stanovanjske izgradnje

Družbeni dogovor določa, da je k racionalizaciji stanovanjske izgradnje nujno potrebno pristopiti zaradi zniževanja in stabilizacije cen stanovanj. Le tako

bo mogoče ustvariti pogoje za zmanjševanje stroškov izgradnje stanovanj. Osnovni namen družbenega dogovora pa je:

1. zagotovitev optimalne realizacije srednjeročnih planov stanovanjske graditve,
2. pospeševanje gradnje stanovanj,
3. izboljšanje pogojev gospodarjenja v stanovanjskem gospodarstvu.

Glede na kritično situacijo v stanovanjskem gospodarstvu je nujno potrebno zagotoviti čim širši družbeni vpliv na obseg, kakovost in stroške gradnje stanovanj in naselij. Zaradi obsežnosti in pomembnosti gradiva menim, da je smotrno in racionalno podati kratko obrazložitev iz zgoraj navedenih aktov. Poročila, ki so sicer navedena v dnevnem redu, zaslužijo več pozornosti in bi jih bilo potrebno posamično in temeljito podati v naslednji izdaji Savinjskih novic. ANTON IRMANČNIK

Komisija za varstvo okolja

Pri SO Mozirje deluje med drugimi tudi komisija za varstvo okolja. Ko so koncem marca sklicali v Celju regionalno posvetovanje po teh vprašanjih, je tudi naša občinska komisija podala poročilo o stanju na tem področju družbenih nalog pri nas. Na posvetu so sodelovali vidni predstavniki iz republike ter seveda regije. Poročilo za Mozirje je sestavil Jože Prušek. Med ostalimi govori o ukrepih, ki so bili doslej podvzeti za varovanje okolja. Dalje navaja, kateri pravni akti so bili sprejeti za zagotovitev boljšega stanja na tem področju dela. Poudarek je na izgradnji čistilnih naprav, ki bodo pripomogle, da bosta zrak in voda čistejša. Iz poročila je razvidno, da v občini še nimamo ustreznih predpisov za varstvo zraka ter varstvo pred hrupom. Komisija meni, da se tem problemom ne namenja dovolj pozornosti v celoti, posebej pa ne ob sprejemanju zazidalnih načrtov. Ugotavljajo dalje, da ni urejenih parkirnih prostorov, kar bo kmalu pripeljalo do nemogočih prometnih in seveda onesnaževalnih posledic. Treba bo tudi določiti mesta za taborjenje, saj se vse več pojavlja takšnih turistov, ki bi želeli postaviti šotore. Občinska komisija je mnenja, da bi kazalo hitreje poživeti delo ustreznih komisij pri krajevnih skupnostih, ki bi morale vplivati na to, da se pri lokacijah raznih objektov razmisli tudi o vprašanjih varstva okolja.

Pomlad je prišla

Pomlad naj pride tudi v kmečko hišo, kaščo, hlev in kozolec ter v drvarnico in še k čebelnjaku, vodnjaku, klopici pod lipo ter k poljskemu znamenju

Pomlad je prišla s vso svojo razkošnostjo in je s prvim cvetjem in rahlim brstenjem že priklicala zelenega Jurija, da bo vsak čas ovil ne samo sebe, ampak vse trate, loge in gozd v nežnozeleni plašč. Narava gre svojo neugnano pot in vsako leto nam znova troši to spomladansko lepoto, ki človeka vsega prevzame in ga priganja, da olepoti vse okrog sebe.

Seveda je dom prva naloga gospodinje, ki bo opozorila na zaščito rezljanih vhodnih vrat, mogoče manjka deščica na okenskem okviru, ali je potrebno prebarvati železne mreže na oknih, ali pritrditi okensko krilo, da bo spet služilo svojemu namenu. In tudi na fasado je treba pomisliti. Enkratni primer nam nudi kmečka prekmurska žena. Sicer ji je lažje, ker je njen dom razmeroma nizka zgradba. Vendar, ko pride pomlad, si pripravi v večji posodi apneno mleko in z omelom pobeli svoj dom in belina takega doma kar bode v oči, mala črna okenca so še bolj poudarjena in še širok črni spodnji rob potem še povdari lepo tipično arhitekturo prekmurskega kmečkega doma. Tako je v Prekmurju . . . Če je še na marsikateri kmečki hiši slika - freska, jo čuvajmo kot veliko svetinjo in jo ohranimo še za pozne rodove.

Lepa stara navada je bila, da smo ob sobotah popoldne pometali okrog hiše, izkopali jamo za smeti in jo polno spet zasuli s prstjo, da ne bi odprt smetnjak kvaril lepe okolice in razširjal nepotreben smrad.

Kašča, kjer jo še imajo, je največji zaklad stare kmečke arhitekture, čuvajmo jo! Kašča je še vedno, kljub raznim modernim napravam, lahko odlična shramba za živila z enkratno toplotno izolacijo. Marsikateri gospodar jo je ohranil lepo in uporabljivo in mogoče ji bo sin popravil „gank“ ali ji uredil letvice z okrasnimi odprtnicami. Vse te stare kašče zares edinstveno krasijo kmetovo domovanje in nas hkrati spominjajo na izreden smisel za lepoto in oblikovanje, ki ga je imel slovenski kmetovalec skozi stoletja. Te igrive oblike vedno znova vzbujajo občudovanje pri človeku, ki ima še ohranjen smisel za vse, kar je lepega, ali pa mu bo

tole razmišljanje spet vrnilo veselje do tega, če ga je že izgubil. Mislim, da je že čas, da prenehamo s hvalisanjem in posne-manjem tujega in se že vendar enkrat zavemo, da imamo mi sami dovolj lepih stvaritev, ki se nam jih ni treba več sramovati!

Tudi nad hlevom je ponekod še stari gank in ohranjene so še lepe lesene ograje hodnikov s profiliranimi deščicami in z morda izžaganimi motivi med dvema deščicama. Glavni motivi okrasnih odprtnic, ki ob tem nastanejo so predvsem srce, križ, cvet, krog, romb, kelih, monštranca, rozeta, ali črta, speljana v obliki črke S, valovnica, ali zobčasta črta in še druge domiselne oblike našega slovenskega kmečkega oblikovalca in umetnika. Za vse te oblike pa je značilno to, da izvirajo iz človekovega življenja, ki so mu nekdanj dajale tudi svojstven izrazni slog.

Značilne in zanimive so tudi še marsikje ohranjene okrasne

mreže iz rdeče opeke, ki dajejo gospodarskemu poslopju že oddaleč veliko privlačnost.

Tudi lepo urejeno zložena drva ob drvarnici so lep okras domovanja, saj nekaterim se to izredno domiselno posreči. Je pa dokaz, da je bil les že od nekdaj zelo približljiven in je prijetno vplival na splošni vtis, saj ga moderna kmečka arhitektura spet naprej goji kot sestavni člen pri oblikovanju. Torej tudi lepo zložene klade in drva spadajo k domu.

Čebelnjak je še vedno gospodarjev ponos. Če ga sedaj morda ne uporabljamo, ga pa vseeno lahko uredimo kot nekako izložbo cvetja. Čebelnjak poln cvetja bo nekaj posebnega, sicer pa, se bo morda sin spet spomnil, da mu bodo prav čebele na stara leta velike prijateljice.

Slovenski kmečki dom ima ponavadi pred hišo zasajeno lipo, ki v poletni vročini s svojimi dolgimi vejami nudi prijetno senco. Tudi klopi in mizo bo verjetno treba urediti, da se bo družina lahko ugodno počutila.

Če imamo pri hiši še star vodnjak, ga nikakor ne bomo zasuli. Vzdrževali ga bomo naprej in če bo začasno služil samo za polico cvetličnim lončkom, polnih bujnega cvetja, bomo ob pogledu nanjo vedno dobre volje.

Na koncu njive pa bdi poljsko znamenje, ki je mnogokrat originalno in lepo delo vaškega umetnika in mogoče bo dovolj le malo truda in iznajdljivosti in bo spet zanimivost za domače in tuje popotnike.

Slovenski kmečki gospodar je gledal na svoj dom vedno skupaj z neposredno okolico in zato ni urejal le kmečkega doma, ampak celo domovanje z vsemi gospodarskimi posloppji.

Gospodinja torej tudi tole pomlad ne bo pozabila na slapove cvetja, ki bodo kitili okenske police na hiši, lesenih gankih in še kod, kjer je to mogoče, in predvsem pa ne bo pozabila, da mora biti med njenimi rožami tudi naš slovenski rožmarin, pa roženkraut in viseči nageljni.

M.

Ukrepi proti steklini

Zaradi neposredne ogroženosti območja občine Mozirje s steklino je izvršni svet občinske skupščine odredil decembra 1978. leta naslednje ukrepe za njeno preprečevanje:

- prepoved prostega gibanja psov in mačk (KONTUMAC);
- prepoved lova s psi,
- obvezno zaščitno cepljenje proti steklini vseh psov, starih nad 4 mesece,
- pokončavanje zveri in pižmovk,
- prepoved odiranja zveri in pižmovk ter jemanje lovskih trofejev te divjadi,
- pokončavanje potepuških psov in mačk ter druge ukrepe.

Pri sprejemanju naštetih ukrepov nam je bila osnovna ustrežna republiška odredba o ukrepih za preprečevanje in zatiranje stekline. Ker je za dosledno izvajanje tudi tega predpisa potrebna dobra informiranost občanov, naj v tem sestavku nekatere ukrepe na kratko obrazložimo.

Povedali smo že, da medicina danes še nima učinkovitega sredstva za zdravljenje stekline. Zato so vsi ukrepi usmerjeni predvsem k zaščiti človeka. Brez pomena pa gotovo ni tudi

gospodarska škoda, ki jo steklina lahko povzroči.

Glavni, strateški cilj ukrepov proti steklini, ki jo prenašajo divje živali (silvatična steklina), je prekinitev verige širjenja infekcije med divjimi in domačimi živalmi: lisica - lisica, lisica - druga divjad, lisica - domače živali in človek. Po podatkih iz strokovne literature okuži človeka največkrat pes - v 66 % primerov obolenj, lisica okoli 20 %, mačka okoli 10 % in v 4 % primerov kuna in jazbec. Razumljivo je, da so zato usmerjeni glavni ukrepi prav na te vrste živali, čeprav za steklino obolevajo tudi srna, gams, jelen, govedo in druge živali.

Pri širjenju silvatične stekline (za razliko od urbane stekline v naseljih), ima torej lisica vodilno epidemiološko vlogo. Strokovnjaki so ugotovili, da se obolenost divjadi in domačih živali bistveno zmanjša, če živijo na 1000 ha površine le 2-3 lisice oziroma 0,2 - 0,3 lisice na KM². O populaciji lisic na območju občine nimamo sicer podatkov, vendar lahko iz poročil o letnem odstrelu sklepamo, da je v naših ekoloških razmerah gostota lisic precej večja. Ker je torej pes najpogostejši prenašalec stekline na človeka, največkrat z ugrizom je razumljivo, da je redno zaščitno

cepljenje proti steklini vseh psov, obvezno vsako leto.

Kontumac psov in mačk pomeni, da morajo biti psi privezani na verigi ali zaprti, zunaj bivališča pa morajo biti na vrvici in z nagobčnikom. Mačke morajo biti v času kontumaca zaprte. Ta ukrep je posebno važen tedaj, ko je steklina že ugotovljena. Z občinsko odredbo so lovske organizacije pooblašene za pokončavanje potepuških pa tudi prostih psov in mačk.

Lovci imajo nalogo, da trupla sumljivih zveri (lisica, jazbec, kuna) in pižmovk zapakirajo v nepropustno vrečo in jih z označbo kraja in dneva odstrle oziroma najdbje, takoj dostavijo Veterinarski postaji Mozirje, ki je dolžna poskrbeti za laboratorijsko preizkavo na steklino. V ta namen smo za prevzem sumljive divjadi najeli prostor pri bivši klavnici na Ljubnem.

Nevarnost, ki jo prinaša pohod stekline, kakor tudi ukrepe proti njej smo v treh člankih nekoliko osvetlili. Na kraju želimo, da bi nam občani pomagali pri ranem odkrivanju bolezni, zlasti pa, da bi spoštovali predpisane ukrepe, ki imajo namen preprečiti najvažnejše, to je obolenje človeka.

mag. ANTON RESNIK

Kraji, ki se jih bomo vedno spominjali

Valovita pokrajina, posejana s številnimi vasicami, med katerimi se kot gredice prepletajo vinogradi, ki se včasih vzpenjajo prav do grička, prav k vrhu, kjer se smejejo bele cerkvice z gotskimi in baročnimi zvoniki in spet se ustavlja oko na zdelanih zidanicah, in sadovnjakih, ki te vedno znova vabijo, da se tudi ti za trenutek ustaviš in uživaš v tej lepoti, ki se spušča nato proti neučakani Sotli, ki napaja ob svojem vijugastem teku svetlozelene nežne vrbe, ki pestrijo prostrano ravnico in dajejo slovenskemu slikarju svoj mik.

Takšna je pokrajina, ki ji pravimo Kozjansko in Obsotelje. Včasih so bili ti slovenski kraji nekako odmaknjeni in premalo poznani. Zato pa smo vedno znova presenečeni, saj so izredno lepi in tudi zgodovinsko zanimivi. Tu je tudi spominski park Kumrovec – Trebče. Obsežno območje se sedaj načrtno ureja, saj v svojem osrčju čuva rojstni kraj našega tovariša Tita. V davni preteklosti so bili ti predeli mačehovsko odrinjeni, pa so se vendar prav ti ljudje tokraj in onkraj Sotle v velikem puntu, ki so ga organizirali kmetje mnogokrat spopadali s kruto gosposko, takratnimi graščaki. Že od dobe kmečkih puntov je vladala sloga med hrvatskimi in slovenskimi tlačani in prav tako je tudi danes Sotla le zemljepisna meja, saj so Slovenci in Hrvati med seboj zelo povezani, spletajo se družinske vezi in tudi govorica je privzela od vsakega naroda nekaj. Kmečki upori so imeli za te kraje velik pomen, zato je tudi Tito ob 400 letnici kmečke vstaje v Gornji Stubici 1973 tudi dejal: "... da kmečki upori niso imeli versko – ideološkega obeležja, pač pa so bili naperjeni proti svetovnemu, kot tudi cerkvenemu fevdalizmu. Seveda pa je upor imel tudi razredni značaj, saj je bila razredna zavest gonilna sila boja. Tako so kmečki upori utisnili v zgodovino narodov globoke sledi, prav tako pa tudi v dušah naših ljudi v času naše revolucije. ..."

No, pa krenimo na pot! Preko Celja smuknemo do Šentjurja, kjer je ena najstarejših slovenskih kmetijskih šol, dobro znana marsikateremu savinjskemu kmetovalcu. Na Grobelnem se cepi železniška proga, ena proti Mariboru, druga proti Rogaški Slatini in Kumrovcu. Zato mi v Grobelnem zavijemo v desno proti

Šentvidu, ki je bil včasih zelo znan zaradi konjereje. Peljemo se še malo dalje in že smo v Šmarju, kjer nas z leve pozdravlja zanimivo graščinsko poslopje s posameznimi detajli mavrskega sloga in z nekaj še ohranjenimi arabskimi freskami. Na desni strani pa ne morete zgrešiti ogleda vredne baročne cerkve sv. Roka, kamor pa lahko pride te tudi peš in si boste spotoma ogledovali lepo zaščitene in urejene zgodovinske kapelice, ki spadajo med edinstvene v Sloveniji. V Šmarju je sedež občine, včasih je bilo tukaj tudi sresko mesto. Če se ustavite v trgu, vas bo na desni strani presenetil arhitektonsko zelo zanimiv prosvetni dom s kino dvorano in knjižnico ter šmarsko radio postajo. Zgradba ni samo lepa, pač pa se tudi čudovito spaja s pokrajino.

V Mestinju zavijemo na desno in že na vrhu klanca se odpre pogled na prijazen zaselek Šempeter na Medvedovem selu. Kraj je tudi znan zato, ker se je tukaj rodil slovenski zgodovinar dr. Strmšek. Kmalu smo v Pristavi, kjer na desni že pričenjajo vinogradi. Mi pa hitimo dalje in pridemo v Sodno vas. Na levi je Vonarje, kjer je nova brana in zanjo sedaj nastaja novo Soteljsko jezero.

Če krenemo v Sodni vasi preko mosta, vidimo tam odcep

proti Loki na Zusmu, vendar mi se vozimo po dobro urejeni asfaltni cesti do hotela Atomске toplice, ki leži na desni pred Podčetrkom. Zgradba sama je arhitektonsko lepa, okolica se še ureja, v spodnjem predelu pa vas bo navdušil moderni bazen in seveda tudi dobra postrežba. Na levi strani pa so prvi zametki še videti – Atomске toplice, ki so leta in leta, čeprav skromne, po zaslugi nekaterih zelo prizadevnih domačinov, ponujale zdravilne usluge mnogim pacientom. Za griči je že videti velik grad, ki bdi nad Podčetrkom in je bil nekdanji last Attemsov. Zanimivost Podčetrka je izredno napredna osnovna šola, ki slovi daleč preko svojih meja po svojih najsodobnejših vzgojnih prijemih, ki so pustili svoje sledi tudi v kraju samem. Ko se poslavljate v Podčetrku se še okrepčajte v bifeju, ki ima zanimiv naslov Atom. Če pa se vam ne mudi, si oglejte še zgodovinski grad, ki se šele ureja, pač pa vas bo navdušil lep razgled daleč po okolici.

Če se držimo sedaj desne smeri lahko zavijemo proti Olimju. Prav je, da si ogledamo staro samostansko poslopje, kjer nam pokažejo prostor ene najstarejših lekarn v Jugoslaviji. V samostanu so bili nekdanji Pavlinci, ki so imeli svojo apoteko, danes je žal le malo ohranjenega, zlasti zanimive pa so njene freske. Nazaj grede se ustavi pogled na levi strani, v Slakah, kjer je lepa stara cerkve-

na zgradba s pokopališčem. In že smo na cesti proti Imenem. Tu se cesta odcepi proti Miljani in gradu Desenič, ki je še lepo ohranjen. Je zanimiva srednjeveška zgradba, ki si jo velja ogledati, saj je bil to tudi dom nesrečne Veronike Deseniške. Če pa nadaljujemo vožnjo preko Imenega, lahko v Golobinje-ku zavijemo v desno in pridemo v znani vinorodni kraj Virštajn.

Po glavni cesti pa nas vodi Sotla do križišča in mi zavijemo na levo proti Kumrovcu, ki je rojstni kraj našega predsednika Tita. Lahko si ogledamo njegovo rojstno hišo, muzej zagorskih borcev in dom borcev, kjer je tudi politična šola. Arhitektonsko izredna zgradba doma borcev in mladine, je nekoliko oddaljena, zato je boljše, da vozilo pustite v Kumrovcu in jo mahnate po lepi pešpoti na rahlo vzpetino, ki nudi krasen pogled po kumrovskem polju. Na levi strani boste lahko opazili razvaline Cesargrada, ki je znan še iz dobe kmečkih uporov. Pogled naravnost pa vam odpira pogled na Bistrico ob Sotli in v ozadju na znamenito cerkev na Svetih gorah.

Po ogledu vseh zanimivosti se vračamo in se na križišču obrnemo levo do prvega ovinka. Tik pred Bistrico ob Sotli zavije cesta proti kraju Trebče. Tu je živela sestra Titove matere Kostanjšek Ana. Pri njej je mnogokrat preživel dneve svojega pregnanstva maršal Tito. Posebno pomembno je bilo njegovo (nadalj. na 8. strani)

Očuvajmo videz Krajine

Veliko govorimo o potrebi po sodobnejši urbanizaciji na vseh ravneh. Marsikdaj se kdo vpraša, kako je moglo priti do gradnje tu, ali tam. Kdor živi z okoljem pač občuti neke vrste zmešnjavo, če opazuje, kako se včasih kakšno zemljišče zlorabi in s tem pokvari izgled okolice. Skratka, včasih gradimo tam, kjer bi morali ohraniti naravo neokrnjeno. Ali pa gradimo tako, da izgled hiše ne najde skladnosti z okoljem. K takšnemu stanju so mnogo pripomogle izredna ali včasih tudi nadomestna gradbena dovoljenja. Posebno slednja so se v mnogem zlorabljala. Pri IS SO Mozirje obstoja posebna komisija, ki preprečuje nered na tem polju. Vodi jo Kristl Planovšek, ki je v razgovoru poudaril težke spodrsiljaje preteklosti. Ob pomikanju sodobne urbanistične dokumentacije je bilo marsikaj mogoče. Tudi ustreznega inšpektorata pri SO Mozirje ni, ker kadrovske ni zaseden. Vse

to je pripomoglo, da se odlok o izjemnih gradbenih dovoljenjih ni dosledno upošteval. Posebno kritično glede nadaljnje gradnje je v Mozirju, zato je naročen urbanistični načrt za ta kraj. Ureja pa se tudi nova zazidalna soseska Podvrh II. Kristl Pla-

novšek je poudaril, da se že dela na evidentiranju črnih gradenj in se glede tega pripravljajo ustrezni ukrepi. Po njegovem, bi kazalo čimprej z odlokom zaščititi tiste zgradbe, ki sodijo pod zaščito kot značilne ali narodopisno zanimive.

Ohranimo staro arhitekturo! Kača pri Požarnikovich.

Jaki dobil odlikovanje

Slikarju Jožetu Horvatu—Jakiju so pred nedavnim izročili na slovesen način visoko državno odlikovanje. Slovesnost je bila na sedežu občine v Mozirju. O slikarjevi ustvarjalnosti je spregovoril sekretar medobčinske sveta ZKS iz Celja, Janez Zahrastnik, ki je odlikovanje tudi podelil. Na slovesnosti so bili predstavniki republiškega, celjskega in občinskega javnega življenja. Jaki je prejel to visoko družbeno priznanje za njegovo umetniško ustvarjanje, njegov delež v kulturi in naši kulturi v svetu. Namenjeno pa je, kot je dejal Janez Zahrastnik, Jakiju kot človeku, ki je veliko dopri-

nesel za ugled naše države v svetu. Naj izluščimo iz misli govornika nekaj stavkov: „Ti nočeš samo z umetnostjo dokazovati svojo angažiranost in njene determinante. Izkazuješ jo tudi sicer — kot osebnost, ki ni izven tokov naše družbe, ki je del teh tokov, vse od njenih majhnih konkretnih zapletenosti do velikih umetniških stvaritev, nacionalne, evropske in svetovne razsežnosti. Celovita osebnost, bi dejal temu družboslovec.“

Janez Zahrastnik je odlikovancu izrekel iskrene čestitke in najlepše želje za v bodoče.

Visoko državno odlikovanje za Jožeta Horvata — Jakija

(nadalj. s 7. strani)

vo tukajšnje bivanje v letu 1939, saj je tu usmerjal dejavnost KPJ. V hiši tete Ane je sedaj muzej maršala Tita. Iz Trebče nas vodi pot v osrčje kozjanskega v Kozje, ki je bilo nekdanje važno upravno središče. V kraju je lep spomenik padlim borcem, kraj sam pa se še vedno ureja.

Iz Kozjega se vračamo preko Zdol, ki je zelo lep sadjarsko—vinogradniški okoliš in že zagledamo Buče, znano po svojih gorcah in kjer se je malo izven kraja prvič spopadla XIV. divizija z Nemci v štajerskem predelu, na kar nas opomne tudi lep spominski obeležje.

Morda še tole: med krajema Imeno in Bistrica ob Sotli je na desni Polje ob Sotli, na levi pa je vas Sedlarjevo, ki je znana prav po tem, da je tam prešla 1944 XIV. divizija hrvatsko mejo.

Našo pot, in tudi vašo verjetno, je pa ves čas spremljal občutek, da se je na Kozjanskem mnogo spremenilo. Kraji so postali bogatejši za lepe prosvetne domove, nove, preurejene stanovanjske zgradbe, ki so postale toplejši dom tudi mnogim mladim družinam, M.

Znanje prometnih veščin

Že vrsto let sem prirejajo v okviru redne dejavnosti komisije za prometno vzgojo naših najmlajših tekmovanja pod geslom „kaj znaš o prometu“. Tudi letos so uspešno pripravili takšno tekmovanje. Udeležba je bila številna in kaže na to, da se tako mladi, kot starši zavedajo pomembnosti prometne vzgoje. Pred nekaj dnevi so se pomerili najmlajši iz vseh šol naše občine v Mozirju. Pred šolo se je zbralo veliko tekmovalcev in gledalcev tako, da je bilo zelo živo. Uspešni so bili prav vsi sodelujoči, vendar zahtevajo pravila igre, da mora nekdo biti prvi in nekdo zadnji. Taki so bili rezultati:

Ekipno

I. skupina

1. mesto OŠ Mozirje
2. mesto OŠ Ljubno
3. mesto OŠ Gornji grad
4. mesto OŠ Luče

II. skupina

1. mesto OŠ Mozirje
2. mesto OŠ Luče
3. mesto OŠ Ljubno
4. mesto OŠ Gornji grad

Posamezne uvrstitve pa so zabeležili takole: 1. mesto Andrej Novak, OŠ Mozirje, 2. mesto Ferdinand Praznik, OŠ Mozirje, 3. mesto Nevenka Žehelj, OŠ Mozirje v prvi skupini in v drugi skupini 1. mesto Roman Ločan, OŠ Mozirje, 2. mesto Pavel Orešnik, OŠ Ljubno in 3. mesto Simo Štorgel OŠ Luče.

ŠTAFETA MLADOSTI

Tudi letos so naši člani planinskega društva Mozirje bili prvi nosilci občinske štafete mladosti na relaciji Okrešelj — Nazarje, 26. marca 1979. Kljub visokemu snegu smo se povzpeli do izvira Savinje in se nato vrnili v dolino, kjer smo v planinskem domu v Logarski dolini predali štafeto palico graničarjem in jo nato spremljali na celi trasi do Nazarja, kjer se je sestala z zvezno štafeto, ki je potovala po naši občini in smo jo nato na Črncu predali mladincem iz Črne pri Kamnici.

Pionirji in mladinci kot samoupravljalci

Danes je mogoče na vsakem koraku slišati besedo samoupravljanje: samoupravljanje v tovarnah, samoupravljanje v raznih družbeno-političnih organizacijah in nenazadnje samoupravljanje v šolah.

V zadnjem času je napredovalo zlasti samoupravljanje učencev na osnovnih šolah. Vsak razred ima svoj razredni odbor, ki ga izvolijo učenci sami in ki ga lahko tudi odpokličejo, če ta ne opravlja vredno svojih dolžnosti. Razredni odbor sestavljajo — predsednik, tajnik, blagajnik in gospodar. Delo razrednega odbora je vidno zlasti pri razrednih urah, ki jih imamo na naši šoli vsako drugo sredo. Razredno uro pripravlja in vodi razredni odbor sam, ob prisotnosti razrednika. Na začetku razredne ure prebere predsednik dnevni red, nato sledi obravnava vsake točke dnevnega reda posebej. Predsednik prebere tudi ocene, ki so jih učenci dobili v 14 dneh. Če ima kdo negativno oceno, je potrebno to oceno takoj popraviti, pri čemer pomaga negativnemu učencu razredni odbor. S takim delom si učenci uspeh vidno

izboljšamo. Učenci sodelujemo tudi pri opravičevanju in skušamo biti pri tem čim bolj kritični in objektivni. Enakopravno z razrednikom obravnavamo tudi posamezne disciplinske probleme in tudi probleme udeleževanja učencev pri prostovoljnih dejavnostih na šoli. Vsak učenec mora biti član vsaj ene prostovoljne dejavnosti, vsi pa smo člani šolskega športnega društva, katerega načelo ni samo množičnost, temveč čim bolj solidni rezultati. Učenci sodelujemo tudi pri sestavi programa za delo posameznih krožkov. V primeru, da so naše želje umestne jih tudi upoštevajo.

Učenci sodelujemo tudi pri ocenjevanju. Ko si vprašam, te učiteljica vpraša, kakšno oceno si po lastni presoji zaslužiš. Potem vpraša še razred za mnenje o znanju svojega sošolca. Tudi pri ocenjevanju vedenja ob polletju in ob zaključku šolskega leta sodeluje ves razred. Pri vedenju se upošteva: delo učenca, disciplina, pisanje domačih nalog, prinašanje šolskih potrebščin, obisk in delo v prostovoljnih dejavnostih itd.

Na naši šoli je organizirana

tudi šolska banka, ki jo vodimo učenci sami ob mentorstvu učitelja. Tudi učenci na nižji stopnji imajo določene samoupravne pravice in dolžnosti. Samostojno vodijo svojo knjižnico. Ob začetku šolskega leta si učenci zberemo sami dva knjižničarja, ki sta potem zadolžena, da vodita knjižnico skozi vse šolsko leto.

Tok, kar sem naštevala doslej, so bile v glavnem naše pravice, le malo je bilo med njimi dolžnosti. Naša največja in prava dolžnost je še vedno učenje, saj nam tovariš Tito sam naroča: „Prvič: Vaša naloga je, da se učite. Le kdor se uči, bo kaj znal. In le kdor kaj zna, bo lahko koristil domovini.“ Teh Titovih besed se zavedamo in jih tudi skušamo ureničevati.

Samoupravljanje učencev na osnovni šoli je zelo koristno, ker nas usposablja za vključevanje in delo v družbi.

GORK DANICA in
VERTOT LJUBA

novinarski krožek
6. a. razred
osnovna šola Ljubno/S

705 m visoko

Nad Novo štifto, strmo v bregu, leži sodobno urejena kmetija pri Požarniku. Ko se vzpenjamo po gozdni cesti navkreber niti ne slutimo, v kako lepem, hkrati pa težavnem okolju kmetuje Rafko Podpečnik. V sklopu večih zgradb seveda pade najbolj v oči nov, velik in sodobno urejen hlev.

Ob novostih so skrbno ohranjene še stare kašče in kot pravi gospodar, hiša, ki bo tudi kdaj, ko bo lažje slo, nova. Seveda je prav misliti prvo na dohodek in ne na osebno ugodje. Podpečnik je zanimiv in šegav mož, ki ga odlikuje vedoželjnost in posluš za napredek. Ko sva z direktorjem ZKZ ing. Lojzetom Plaznikom prispela k njemu, naju je prvo peljal na vrh, kjer stoji trigonometričen kamen in je izkazana višina 705 m. Torej gre za izrazito višinsko kmetijo, ki jih pri nas ni malo.

Vendar Požarnikova je značilna po tem, da je šele od leta 1966 usmerjena v mlečno oziroma Živinoreško proizvodnjo. Podpečnik pravi, da je v vsem poslušal kmetijske strokovnjake, pa mu ni žal, saj je iz teh strmih bregov, kjer sta nekoč rastle divja zel in resje, pridobil površine, ki mu omogočajo vzrejo 16 glav živine. Nekoč je bilo na tem posestvu le 6 krav in nekaj ovac. Zaokrožene površine pomenijo celoto in to je tudi prednost pri obdelovanju!

Vsega je 45 ha zemlje, od teh pa le 8 obdelovalnih. Podpečnikov sin je pravkar s traktorjem trosil umetna gnojila, pa mi je ob pogledu na drzno vožnjo po strminah zastajal dah. Človek bi dejal, da je to kakršnakoli mehanizacija neuporabna. Pa je gospodar pojasnil, da kosijo strojno, seveda je treba biti previden in navajen stati in hoditi v takšni strmini. Kaj lahko bi bilo razumljivo to pojasnjevanje, če bi človek sam ne stal na vrhu in gledal nizdol ter ob tem razmišljal, kako težko bi brez že peš prikrmaril v dolino. Zanimivo zveni razlaga Podpečnika o izvoru domačega imena Požarnik. V času gornjegrajske gosposčine so tu bili sami „požari“. Na ta način, da so požigali poseke, so pridobili postopno obdelovalne površine. No, tako še danes rečejo ljudje za ta predel „požari“. Podpečnik kar navarnost pove, da ni imel prilike

hoditi kot otrok dosti v šole, pa je zato pozneje, kot starejši obiskoval kmetijsko nadaljevalne tečaje zadruga v Novi Štifti. Res, da so ga mlajši čudno gledali med njimi, pa ga to ni motilo. Hotel je vedeti več in seveda tudi stvari bolje razumeti. Veliko pa je našel tega v branju. Še danes ima naročenih kar 6 raznih časopisov oziroma strokovnih revij.

Kot sam pove, ga je prav branje pripeljalo do razmišljanja, kako izboljšati gospodarjenje. Dalje so pomagali kmetijski strokovnjaki, ki so pripravili načrt proizvodnje, tega se je tudi držal in se ga že drži. Uspehi torej niso izostali in danes je ta kmetija v polnem napredku.

Seveda so tudi senčne strani. Tako so cene pridelkom, ki jih proizvaja preizkušne, pa si zato pomagajo z lesom. Dohodek od tega pa vlagajo v kmetijsko proizvodnjo. Cene mleka niso več ustrezne, ali pa bolje, počasneje rastejo, kot drve cene materialov, ki jih pri kmetovanju potrebujejo. Pa še to, da je sleherni dovoz sem v te hribe izredno drag. To velja seveda tudi za gradbeni material, ki je pri vsaki obnovi potreben. Kmetijski stroji, ki so predpogoj za obdelovanje s tako malo delovne sile, se hitreje trošijo, saj so lege izredno neugodne, potroši pa se tudi znatno več goriva in maziva. Ljudje, ki kmetijstvo manj poznajo bi pač morali vedno in povsod upoštevati resnico, da mora kmet vsa proizvodna sredstva sam nabaviti in tudi zanje skrbeti. To so obveze, ki močno zarežejo v donosnost kmetij. Da sploh gre, pravi Podpečnik, je treba delati veliko več, kot se sicer na delovni dan dela v drugih panogah gospodarstva. Delovni dan je tu tudi do 14 ur! Seveda so zimski dnevi morda krajši, pa nič manj naporni, saj je treba prebiti cesto v dolino in dnevno voziti pridelke na zbiralnice. Prav zanimivo je pripovedoval Podpečnik o ustnem izročilu glede srednjeveških jahalnih stez tod okoli. Povedal je, da je gornjegrajska gosposčina označila steze s posebnimi znamenji v več smeri, tako v Ljubljano in celo na Dunaj. Takšno znanje še danes stoji na njegovi posesti, nekoliko nižje od kmetije in pravi, da ga bo popravil, ker je v

močno razpadajočem stanju. Sploh, pa mnogo stvari še danes spominja na tiste mračne dni fevdalizma v teh krajih. Pa še nekaj je povedal. Meni, da kmetje, ki oddajajo razne svoje objekte za vikende ne ravna po prav. Bolje bi bilo, da bi jih sami usposobili in oddajali ljudem, ki so zato primerni.

Tako misli zaradi slabih izkušenj ponekod, ko so takšni ljudje kaj kmalu zlorabljali zaupanje in slabo vplivali predvsem na mlade na kmetijah. Navajanje mladih k begu s kmetij, je namreč zelo slaba in škodljiva, včasih pa tudi usodna stvar.

Mnogo tega je bilo povedanega, tako, da smo ob odhodu iz te gostoljubne hiše, kar radi obljubili, da bomo še prišli.

Sicer pa je Podpečnik dejal, da mimo njegove hiše zlepa ne more nekdo, ki je vedno dobrodošel gost. Ob tem seveda meni, da je pri njemu dobrodošel vsakdo, ki pride z dobrim namenom. To pa je odlika, ki žal v naši potrošniški miselnosti močno usiha.

POHOD NA MEDVEDJAK

Mozirski planinci smo v počastitev odhoda letošnje štafete mladosti iz Raven na Koroškem organizirali 25. marca 1979 pohod na Medvedjak k spomeniku padlih borcev 14. divizije. Po krajši svečanosti smo položili venec. Pot nas je peljala preko Šmihela do Mozirske koče. Od koče do vrha Medvedjaka nas je spremljala prava zima, saj je še preko 3/4 metra snega. Med potjo se nam je burja postavila v bran in hotela reči „češ kaj me motite“. Na Mozirski planini vlada tišina, ki pa še bolj privlačuje z odejo bele opojnosti.

Po povratku iz vrh Medvedjaka smo se v koči krepko odpočili in podprli z jedajo in pijačo, kajti vrla oskrbnica Slavka je dobro vedela česa smo potrebni.

Ob zvokih ljubenskih muzikantov smo se tudi zavrteli in se nad vse zadovoljni proti večeru vrnili v dolino.

MARTIN AUBREHT

Ekipno tekmovanje mladine

V počastitev 30. letnice vzgoje mladih za SLO je občinski štab za prireditve teh tekmovanj pripravil zahteven program. Zavedajoč se pomembnosti obrambne vzgoje, so vključili v pogoje tekmovanja nekaj vojaških veščin. Tekmovalci so streljali z zračno puško, hodili, iskali razne skrite točke, hodili po karti in azimutu, reševali teste iz NOB, tako tudi iz SLO, nudili prvo pomoč, pokazali spretnost pri natikanju zaščitne maske in podobno. Skratka, dovolj zahtevno je bilo tekmovanje, katerega se je udeležilo 8

ekip, oziroma 40 tekmovalcev iz vseh naših osnovnih šol. Da je šlo zares, kažejo izredno dobri rezultati.

Prvo mesto je pripadlo ekipi osnovne šole na Ljubnem, medtem, ko sta drugo in tretje mesto zasedli ekipi osnovne šole iz Luč. Dve najboljši ekipi bosta tekmovali na regijskem tekmovanju, ki bo v Celju. Ob razglasitvi rezultatov so prejeli udeleženci posamično knjižno darilo. Prve tri ekipe pa pokal in diplome. Seveda so podelili priznanja še vsem udeležencem, saj so si jih tudi zaslužili.

Streljanje

Delovni dan mladih v DO „Smreka” Gornji grad

Jubilejni X. kongres zveze socialistične mladine Slovenije je v svoji vsebini prinesel mnogo zapisana načela delovanja mladih, kakor tudi konkretne naloge....

Mladi moramo aktivno delati v organizacijah in organih zveze socialistične mladine Slovenije, sodelovati pri oblikovanju in uresničevanju sprejetih programov, sklepov in stališč; da, to je samo ena izmed pravic oziroma dolžnosti mladih združenih v osnovnih organizacijah — vendar smo mladi v delovni organizaciji SMREKA pričeli prav z uresničevanjem najtežjih pa tudi najzahtevnejših programskih izhodišč sprejetih v svojem akcijskem programu.

V soboto 24. marca, ko je z Raven na Koroškem krenila na svojo dolgo in nepozabno pot, Titova štafeta, smo mladi v delovni organizaciji SMREKA, bilo nas je enaintrideset, trdo in odgovorno prijeli za delo in s tako obliko počastili na najlepši mogoč način začetek praznovanja meseca MLADOSTI, hkrati pa dodali svoj solidarnostni delež za stabilizacijo delovne organizacije, kakor tudi, da si skozi take oblike dela pridobimo zaupanje vseh delavcev in nenazadnje tudi materialno zagotovimo možnosti za nadaljnje delo. Ta dan je bil za vse nas mladinke in

mladince, nekaj nevsakdanjega, povsod je bilo čutiti mladost, običajno pesem so zamenjali stroji, motorji traktorjev, nenakomerno udarjanje železa — lopat..., pa vendar se nam je vsem zdela lepša, bila je to pesem enakih želja, enih misli, prepojena z marsikaterim žuljem, kar ji je dajalo še večjo vrednost.

Ni bilo vrveža na dvorišču, ki ga oko obiskovalca najprej opazi, bilo je povsem drugače — resnih zamišljenih obrazov so zrl predse, a roke, pridne roke so neumorno delale, delale vestno in hitro. Ob vsaki priložnosti, ki bi jo sicer drugače izkoristili, se je to pot prelevila v nekaj posebnega, v

moč tovarštva in popolnemu verjetju misli vsi za enega, eden za vse, pomagali smo drug drugemu z željo, da naredimo čim več, da bi dokazali sami sebi, predvsem pa starejšim delavcem — graditeljem naših srečnih dni, da mladi nismo del pokvarjene družbe, da še vedno, mogoče ne v taki meri, znamo biti odločni v odpovedovanju lastnim dobrotam in če je treba, tudi prostovoljno delamo.

Potrdili smo Titove misli, izrečene besede: Narodu, ki ima tako mladino, kot je naša, se ni treba bati za bodočnost! Delo, razigranost... to bi morali videti vsi tisti mladi, ki

niso želeli biti udeleženi v tej akciji in so raje ostali doma in spoznali bi, da sploh ni potrebel po kontroli, prisili ali preganjanju, da v bistvu pomeni prisili zavest, kontrolo želja po čim več ustvarjenem..., tudi tisti ne bi imeli razloga za slabo voljo, ki so odgovorni za red in smotno izkoriščanje delovnega časa — šele rezek zvok delavske sirene nas je odtrgal od dela in nam dal vedeti, da imamo počitek — (vsekozi bi kazalo biti delavec, kot tega 24. marca in biti vzor vsem, ki še ne sprejemajo takega načina dela in življenja).

Delo smo opravljali tako kot nam je bilo naloženo, pod strokovnim vodstvom in ni nam žal — zmagali smo. Tudi tisti, ki so opravljali delo na prostem, kljub močnemu dežju, niso iskali zavetja, temveč so že z večjim žarom, še bolj zagnano nadaljevali....

Utrujenih obrazov, pa vendar nasmejani smo se vsi mladi, kot za začetek nekaj novega, kljub temu, da je bilo isto že mnogokrat ponovljeno, fotografirali, da bodo tisti, ki prihajajo za nami imeli lažjo pot v iskanju ciljev mladinske organizacije.

Bili smo resnično drugačni, bili smo veseli, sproščeni..., ob pogledu na plapujoče zastave in ob misli, da bomo tudi mi nosilci Titovih voščil mladih širom Jugoslavije še toliko bolj ponosni na svojo organizacijo in mladost.

IVO KEKEC

„Nič nas ne sme presenetiti”

Skozi vse leto teče v naši republiki akcija „Nič nas ne sme presenetiti.” Tudi taborniki smo vključeni v to akcijo in smo del nalog že izpeljali.

V sredo 4. aprila smo se taborniki odreda Zgornjesavinjskih partizanov zbrali na Homcah. Iz Mozirja, Nazarij, Rečice, Radmirja, Ljubnega in Gornjega grada je prišlo na kraj, ki je bil določen predhodno, skupaj 114 tabornikov in tabornic. V slabi uri nam je uspelo postaviti 15 šotorov, vhod v tabor z napisom, taborni ogenj in drog z zastavo. Ko je bilo vse pripravljeno smo zapeli taborniško himno in dvignili zastavo v našem začasnem taboru.

Po uvodnih besedah tovariša Ivota Novaka, ki je poudaril pomen te akcije, nam je spregovoril še tovariš Žagar, načelnik oddelka za ljudsko obrambo. Na akciji sta bila prisotna tudi še Franc Omladič, predsednik OK ZRVS Mozirje in Maks Petek, predstavnik OK SZDL iz Mozirja.

S to uspešno akcijo smo dokazali, da tudi mi taborniki koristimo pri morebitnih naravnih katastrofah ali v primeru morebitne agresije na našo domovino. Da pa ne ostane vse le pri besedah, pripravljamo več takšnih akcij kot je bila ta. Poudarek dajemo tudi izobraževanju naših članov, še posebej o negovanju tradicij NOB, tovarštva in medsebojne pomoči. Ne zanemarjamo pa tudi strokovne plati, saj so naši člani dobro poučeni o orientaciji, prvi pomoči in pa varovanju

narave. V to izobraževanje pa koristno vključimo vse pohode, ki jih skozi vse leto ne manjka.

Zavedamo se, da smo taborniki del družbe, da smo koristni in da imamo pred sabo še veliko neizvedenih nalog in obveznosti. Vendar pa vemo, da z dobro voljo in veseljem lahko človek marsikaj napravi in uresniči, in mislimo, da bo to tudi nam uspelo. Želimo si še le, da bi se v našo organizacijo vključilo čimveč mladih, saj je življenje nekdanjega skavta — danes tabornika, pestro in zanimivo.

VERICA PEČNIK

5000 pionirjev v Mozirju

Že vrsto let prirejajo zborovanja pionirjev iz vse države. Ta se vrste po republikah tako, da je vsako leto srečanje v drugi republiki. Letos bomo imeli priliko biti gostitelj zbora pionirjev Jugoslavije v Mozirju. Že sedaj je postavljen datum za to veličastno manifestacijo bratstva in enotnosti — 16. junij 1979. Prireditveni odbor je sestavljen iz uglednih družbenih in prosvetnih delavcev v republiki, vodi pa ga predsednik SO Mozirje, Hinko Čop. Kot nosilec organizacije nastopa zveza prijateljev mladine SRS.

Naša dolina bo v dneh velikega srečanja naših najmlajših oživela, saj se načrtuje izredno pester program prireditve. No, če pomislimo, da nas bo obiskalo kar preko 5000 osnovnošolskih otrok, potem se

veselimo že v naprej tega dogodka. Iz vrst organizatorjev smo slišali, da bo prav zanimivo gledati nastope folklornih skupin vseh republik. Verjetno pa je to le delček bogatega programa.

Kot pokrovitelji zbora nastopajo občine Velenje, Celje in Mozirje. Seveda pa bodo pripravile zahteve sodelovanje vseh društev v dolini, posebej pa v Mozirju. Saj tako velike prireditve nimamo vsako leto v Gornji Savinjski dolini. Izkušnje lanskega, številnega obiska ob Hortikulturi 78 nam bodo verjetno lahko služile za uspešnejše priprave, predvsem v gostinski dejavnosti. Občani pa bodo že zaradi svoje gostoljubnosti dobri gostitelji tolikih naših pionirjev.

PONESLI SMO POZDRAVE NAŠEMU DRAGEMU PRIJATELJU

Ponedeljek, 26. marec 1979. Prazničen dan za vse občane, posebej pa še za nas mlade v občini Mozirje. Ta dan je tudi pri nas bila zvezna štafeta mladosti, ki bo ponesla pozdrave dragemu tovarišu Titu in najboljše želje za njegov 87. rojstni dan. Štafetno palico smo prevzeli v Letušu od mladih iz velenjske občine. Na poti skozi našo občino, vse do Črničva, kjer smo jo predali mladim iz Kamnika, so jo pozdravljali številni mladi delavci, pionirji, dijaki, učenci, študenti, vsi mladi in starejši občani. Misli in besede vseh pa so bile iste:

„ŽIVI ŠE NA MNOGA LETA NAŠ DRAGI PRIJATELJ IN NAS ŠE NAPREJ USPEŠNO VODI PO POTI PRIJATELJSTVA IN MIRU, PO POTI NEUVRŠČENOSTI IN IZGRADNJE SOCIALIZMA.”

V. PEČNIK

Pritegniti več krajanov

Že od leta 1892 deluje v Mozirju turistično društvo. Res, ob ustanovitvi se je imenovalo „turistično—olepševalno“, vendar to ne zasenči dobre volje za lepo urejanje kraja, ki so jo kazali že takrat v trgu ob Savinji. Temu vzgledu so sledili prej ali pozneje tudi v drugih krajih. Tako so si prizadevali, da bi lepote Gornje Savinjske doline kar se da predstavili ljudem v mestih, ki so si že vedno želeli miru in krajinskih lepote. Ni torej naključje, da so te kraje radi obiskovali tudi takrat znameniti ljudje. Znano je, da je Mozirje, Luče in Solčavo obiskal / preteklem stoletju med drugimi tudi nad-

vojvoda Ivan Habsburški, ki je s svojim vplivom in smislom za naravne lepote dosti pripomogel, da so jeli prihajati tudi razni tujci v dolino. Zanimivo, kako opisuje te kraje bolgarski univerzitetni profesor dr. Aleksander Teodorov—Balan, ki je kar tri mesece preživel v Mozirju. Ta spis, katerega hrani mo po zaslugi pokojnega Franja Vajda, je bil objavljen v Bolgariji leta 1898. Morda majhna zanimivost. Med bivanjem v Mozirju mu je žena rodila sina, ki je leta 1930 obiskal svoj rojstni kraj.

Turistični delavci v Mozirju torej nadaljujejo delo svojih

prednikov. Vendar so v današnjih časih potrebne nove oblike dela, da pritegnejo čim več krajanov v krog turističnih delavcev. Res, domala vsi si prizadevajo, da bi kraj bil prikupen. Temu prizadevanju se v velikem številu odzivajo krajanje, tako smemo trditi, da je pobuda naletela na plodna tla. Pred letošnjim občnim zborom si v Turističnem društvu belijo glave, kako torej pritegniti k tvornemu sodelovanju čimveč krajanov. Tako so se s posebnim pismom obrnili na vse mozirjanje in prosijo, da bi v priloženem vprašalniku povedali svoje mnenje in dali svoje predloge za uspešnejše delovanje in povezovanje v društvo. Predlagajo bodočo obliko dela v nekakšnih skupinah — sekcijah. Tako bi lažje vsakdo našel sebe. Izdelan je predlog za tele sekcije, sajderska, gobarska, vrtnarska, narodopisna, turistično—propagandna in izletniška. Menijo, da bi se na ta način dejansko približali interesom vsakogar. Verjetno imajo prav, saj se krajanje zanimajo za marsikaj in bi se organizirano udeleževali, če bi bila zato dana prilika. Tako pričakujejo, da bo odziv novih članov velik. Kot pravijo turistični delavci, želijo čimveč krajanov pritegniti v katerokoli dejavnost, sekcijo. Zato naprošajo krajanje Mozirja, da z razumevanjem izpolnijo vprašalnik, hkrati pa vabijo v svoje vrste nove člane. Če se bo za nameravano spremembo odločila veči-

na članstva, potem bo na občnem zboru predlagana nova organiziranost turističnega društva v Mozirju.

Na vabilo krajevne skupno Nazarje so se sestali predstavniki KS ter skupaj s predstavniki javnega življenja v občini ter proučili trenutno stanje glede ureditve srednjeročnega razvojnega programa na tem območju. Sestanka so se udeležili najodgovornejši zastopniki z ene in druge strani. Temeljito so razpravljali o nalogah KS Nazarje v letu 1979, ki so dokaj zahtevne. Med njimi so: pričetek gradnje delavsko—kulturnega doma, obnovitev nekaterih mostov, postavitev avtobusnih čakalnic, postavitev prometnih znakov, postavitev javne govorilnice v Nazarjah, razširitev telefonskih zvez na območju Kokarja, medtem, ko je vrsta preceh potreb iz programa izpadla. Težave so prikazali tudi v gmotnem oziru, saj KS zbere namesto potrebnih 200.000 din le kakšnih 120.000 din. Vsi navzoči so v razpravi odprtili vprašanje tvorno sodelovali. Ob zaključku so skupno ugotovili, da bo treba pristopiti k novemu načinu financiranja KS. To pa bo omogočalo družno reševanje nakopičenih obvez, ki jih imajo v vse večji meri krajevne skupnosti.

Razgovor so ocenili kot zelo koristen, saj je bilo danih veliko dobrih in izvedljivih napotkov. Sklenili so upoštevati predlagane rešitve in se razšli z občutkom, da je bilo doseženo medsebojno razumevanje, ki bo v bodoče vodilo k večjim uspehom.

Nov spomenik padlim

Ze pred več leti je organizacija ZZB NOV v Lučah sklenila, da je treba postaviti padlim borcem in talcem nov kvalitetnejši in sodobnejši spomenik, to pa radi propadanja starega, kateri je bil grajen pred 30 leti, in preurejanja vasi.

Vedno znova pa so nastale težave, ali ni bilo denarja, ne lokacije in tudi ne sporazuma med krajanje, kje bi spomenik stal ali tudi kakšne oblike naj bi bil. Spomladi leta 1977 pa se je tukajšnji odbor ZZB s sodelovanjem odgovornih organov SO Mozirje le odločil za lokacijo in istočasno za takojšnji pričetek z gradnjo, če ravno smo bili brez dinarja. Z požrtvovalnim delom smo v letu 1977 že postavili granitni podstavek z napisi in uredili okolico spo-

menika, v letu 1978 pa smo postavili bronast kip, (delo, akad. kiparja BOŠTJANA PUTRIHA) iz Ljubljane. Spomenik je stal skupno z ureditvijo okolja preko 25 starih milijonov, do teh finančnih sredstev priti ni bilo lahko za organizacijo ZZB Luče, pač pa z dobro voljo in zavestno dolžnostjo članov ZB ni bilo pretežko z skupnimi močmi zbrati sredstva za dostojno obeležje padlim borcem in talcem za domovino.

Da je članom organizacije ZZB v manjšem kraju, kot so Luče, uspelo priti do prilično velikih sredstev je bilo odvisno od dobre organizacije in članstva ZB na splošno, ki so v prvi vrsti z lastno finančno udeležbo, prostovoljnim delom, napravili so 650 del. ur, z organizacijo raznih prireditve, pobiranja prostovoljnih prispevkov i.t.d. pridobili osnovna finančna sredstva za gradnjo spomenika. Na ta način smo tudi naleteli na razumevanje v glavnem pri vseh društvih družbeno pol. organizacijah in ustanovah v kraju, kakor tudi pri OO ZZB NOV—in SO Mozirje, posebno pa nas je presenetila obilna finančna pomoč krajanov, tudi nečlanov ZZB.

Radi te solidarnosti se organizacija ZZB NOV Luče iskreno zahvaljuje vsem že omenjenim, kateri so na kakršni koli način nudili pomoč pri dograditvi spomenika. V želji da bi bil spomenik v bodočnosti vestno in dostojno vzdrževan.

VINKO KNAPIČ

Posestni odnosi nekoč

Znano je, da so veljala v času fevdalnih odnosov v gornjegrajskem samostanskem gospodstvu drugačna pravila, kot v takratnih zemljiških gospodstvih na sploh. Verjetno izvira to dejstvo iz okoliščine, da samostan ni imel od vsega začetka pridvornega gospodarstva. Zato so dajali zemljo kmetom v najem.

Ločili so dve vrsti zakupa, časovno omejeni in dedni. Položaj slednjih je bil boljši od tistih, ki so imeli le časovno omejene pravice hasnovanja. O skupnega števila 981 kmetij, ki so navedene v takratnem urbarju, je bilo le kakih 11 % časovno omejenih zakupov. Skoraj vsi navedeni, kot piše Ferdo Gestrin v svojem sestavku Gospodarska in socialna struktura gornjegrajske posesti po urbarju leta 1426, so bili nastanjeni na

novinah in so plačevali svoje dajatve predvsem v denarju. Takšna oblika zakupa je veljala vsaj za dobo življenja obeh zakoncev. Nekaj pa je vendarle bilo tudi takšnih podložnikov te vrste, ki so delno plačevali v naturalijah. Velika večina kmetov pa je imela deden zakup. Razločevali so pri tem kupno in grajsko pravo. Najpogostejši so bili primerni zakupa po kupnem pravu. Kupnina je bila zelo visoka, skoraj v vrednosti posestva. Podložniki v takšnem zakupu so morali dajati vse dajatve — male in velike ter služnosti. Dajatve so bile v glavnem naturalne. Delati so morali deloma še tlako. Tisti pa, ki so imeli zakup po grajskem pravu, pa so plačevali samo manjšo dajatev v denarju in male dajatve, ne pa tudi služnosti.

Novi spomenik ...

Znani solčavski rojaki

France Štifter, p.d. Martinčev, Solčavski, Matvejevič, Savinjski, B. Tvorcov

Rojen dne 4. decembra 1846 kot zadnji med številnimi otroci. Izredno nadarjenega je župnik Janez Janc spravil v šole. Najprej v ljudsko v Kaplo. Gimnazijo je posecal v Celju. Nato je na univerzi v Gradcu v stiski za denar in prežet vseslovenske ideje zaprosil za stipendijo, ki mu je omogočila študij le v Petrogradu. Studije je tudi tam zaključil in bil nato v gubernijskem mestu Kaluga nastavljen za profesorja na gimnaziji. Tam se je poročil s hčerko uglednega notarja A. V. Gubina. S svojo izobraženostjo, nadarjenostjo je postal član visoke ruske družbe. Bil je predstavljen in nato v stikih s samim carstvom ter se gibal v visoki, aristokratski dvorni družbi. Imel je sina Vladimirja, ki je bil tudi profesor v Evpatoriji na Krimu. Ime profesor je v Rusiji pomenilo že priznanega znanstvenika. Razen Vladimirja je imel tudi dve hčeri Nono in Evgenijo. Leta 1900, oziroma 1901, sta končali 8 razredov gimnazije in nato s pričevalom zrelosti naziv domače učiteljice (guvernantke). V Kalugi je predlansko leto (1969) še živela nekdanja

učenka Fr. Štifterja, Klavdija Pavlovna Aksakova, ki se profesorja za stare jezike — njo je učil latinščino — še dobro spominja.

France Štifter je precej pisal v slovenske časopise in publikacije. Prijatelj pisatelja in urednika Slovenskega naroda Josipa Jurčiča, in številnih mojstrov tedanjega slov. slovstva je obenem povezoval izobražence vseh slovenskih jezikov v vseslovenski ideji. Precej njegovih spisov je znanih v domovini in drugod. Štifter se še danes, čeprav v precej drugih prilikah, s spoštovanjem omenja v številnih ruskih izdanih. Tudi v najnovejši izdani Zgodovini slovenskega slovstva je zasegel svoje mesto.

Med časom svojega bivanja v Rusiji, od 1. 1874 do svoje smrti dne 10. aprila 1913, je Štifter obiskal domovino štiri krat, in to leta 1878, 1887, 1898 in zadnjič leta 1912. Njegovi obiski v domovini so bili prave manifestacije. Vsa Savinjska dolina se je zgrnila okoli njega, on pa tudi, vedno preprost, se sredi svojih z njimi razgovarjal, učil in nagovarjal na složno narodovo delo, kolikor je pač mogel kot ruski državljani v ne preveč prijateljskem policijskem okolju Avstrije.

Potem ko je še v Gradcu nagovoril profesorja Frischaufa za obisk solčavskih gora, da se je ta zavzel za nje z vso silo in jih predstavil svetu, je Štifter še nadalje bil v živem stiku s svojim domačim krajem. Prižadeval si je mu pomagati, in ko je bila zgrajena cesta iz Luč, je ves vesel pozdravil Solčavane leta 1898 in pripeljal s seboj sina Vladimirja.

Danes se rado pozablja, v kakšnih pogojih so takrat študirali slovenski študentje zlasti na višjih šolah. Odvisno od macenov, ki so jih s svojimi podporami obenem usmerjali kaj naj študirajo, od zaslužka ki so ga dobili za poučevanje manj nadarjenih, a bogatejših sošolcev, ali pa od posojil ki so jih mogoče, a le redko dobili, so nazadnje le redki dosegli zaželeni poklic. Mogoče bi se tudi Štifterju življenjska pot usmerila drugam, če bi imel možnosti kot so dandanes, kdo ve? Mogoče bi s svojim duhom in energijo res več koristil slovenskemu narodu v tistih važnih preroditeljskih časih? Kljub temu da ni bil neki „doktor universales“, kar pač tudi nihče

drugi ni bil, je pa vseeno bil „velikan po duhu in srcu“ kakor se je od njega poslovil, njegov sodobnik in poznavatelj Ivan Vrhovnik. Dosegel je v življenju neprimerno več kot mnogi drugi in tudi dal narodu, domovini in domačemu kraju več kakor kdorkoli drug. Lahko smo ponosni nanj in mu dolžni hvalo ter hvaležnost!

Ker je o Štifterju bilo že precej napisanega v Celjskem zborniku leta 1950, v Zgodovini slovenskega slovstva 1963, v Planinskem vestniku 1968 in drugod, naj bosta tu navedena le še njegova vpisa v Herletovi spominski knjigi l. 1878 in 1898, ko piše:

*Premili moj Slovenski narod!
Da spremlja te blagoslov povsod!*

*Le rad se bori za pravo stvar!
V jedinstvu je moč, ne pozabi nikdar!!*

Župniku Šmidu pa je napisal: Fr. Štifter, iz Solčave do-

ma, iz Kaluge v Rusiji, 1.8.1898:

*Oj Miloš, prijatelj, tovariš, brat!
Za hleb, sol Ti hvala bodi stokrat!*

Če prideš v Rusijo, deželo sveto,

Te jaz pogostim, da bo srcu sladko...

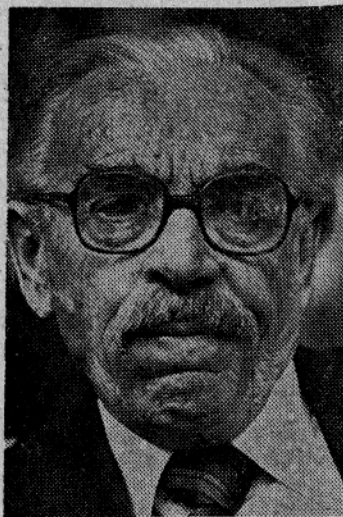
Potem ko je bila na Okrešlju zgrajena slovenska planinska koča „Frischaufov dom“ leta 1908 v spomin in zahvalo njegovemu prijatelju, ki je za Štifterjevo „rodino“ Solčavo toliko naredil, je tik pred prvo svetovno vojno leta 1912, domovino poslednjič obiskal. Ni mogel več na Okrešelj in videti častne sobe, ki je bila za njega vedno pripravljena v tem domu, tudi svoj rojstni dom „Pri Martincu“ je pokazal ženi, ki ga je spremljala, le od daleč. Svojim starišem je še oskrbel spominsko ploščo in ponovitev pogrebne opravila na katerem je bil navzoč, pogovoril se s sorodniki in prijatelji ter se od vseh poslovil za vedno. „Večnaja mu pamjat!“

Spoznavajmo se s njegovim delom, spominjamo se ga!

VALENT VIDER

Visoko priznanje

Med letošnjimi Kidričevimi nagradenci je tudi mozirski rojak in znani ljubitelj ter poznavalec Gornje Savinjske doline dr. Jože Goričar. To visoko priznanje mu je bilo podeljeno za življenjsko delo na področju sociologije. V nadaljevanju povzemamo objavo Dela z dne 12. aprila 1979.

profesor dr. JOŽE GORIČAR
Iskreno čestitamo!

Dr. Jože Goričar, univerzitetni profesor in redni član SAZU, je eden od pionirjev, ustanoviteljev in utemeljiteljev

sodobne jugoslovanske marksistične sociologije. Med prvimi je opredelil okvir, vlogo in sistem marksistične sociologije.

Leta 1959 je objavil svoj obširnejši sistematični učbenik marksistične sociologije kot prvo tovrstno publikacijo, ki je doživela izjemno pozornost v vsej Jugoslaviji. Sistematika tega njegovega dela odraža višjo stopnjo problemske in teoretične integracije klasičnih marksističnih spoznanj z dognanji sodobne empirične in teoretične sociologije.

Samoupravljanje je obravnaval v globalnem kontekstu konfliktnih razmerij med glavnimi centri družbene moči. V teh razpravah je združil svojo kritičnost in politično aktualnost z znanstveno rigoroznostjo.

Poleg njegovega lastnega raziskovalnega dela je pomembna tudi njegova usmerjevalna vloga, ki jo je uveljavljal znotraj raziskovalnih institucij in strokovnih organizacij, še posebej pa kot priznan in ugleden pedagoški delavec na univerzi. Zlasti izstopa njegovo mentorsko delo, saj je bil mentor številnim doktorantom s področja sociologije, ki so sedaj že priznani pedagoški in raziskovalni delavci v Sloveniji in Jugoslaviji.

Zanimivi spomini

V Gornji Savinjski dolini je po svojem medvojnem in sploh družbenem delu dobro poznan Maks Senica iz Mozirja. Dolgoletno delovanje v borčevski organizaciji mu je zagotovilo vseplošen družbeni ugled. Dasi ravno upokojen še danes ne miruje. Se ga najdemo v različnih delovnih skupinah. V prihodnje bomo objavljali v nadaljevanjih spomine izpod njegovega peresa. Napisal je le delček iz svojega bogatega življenja. Vendar se iz teh skromnih vrstic razbere klenost človeka, ki je vseskozi vedel za kaj se spleča žrtvovati svoje zdravje in svojo delovno vneto. V sestavku „Od ključavničarja do poročnika“ je skušal opisati nekaj značilnih dogajanj iz vojnega časa v Nazarjah in okolici. Menimo, da je prav, da predvsem mladi spoznajo dejavnost tistih, danes starejših krajanov, ki so si v vrstah borcev NOB prizadevali za današnjo družbeno stvarnost.

O izdajanju savinjskih novic

Mnoge bralce bo zanimalo, kako pride do tiska in izdaje našega občinskega glasila. To je tembolj zanimivo, ker je dolga pot od rokopisa do tiskane besede. Dobro pa je opisati potek del in priprav v zvezi s Savinjskimi novicami tudi zaradi napak, ki se pojavljajo v njih. Seveda so to največkrat nebitveni spodrsilji, le redko pa gre za nesmiselno ali protislovno branje zaradi tiskarskih „skratov“.

Izdajateljski svet je imenoval uredniški odbor, ki pred oddajo gradiva v tehnično urejanje, pregleda in sklepa o tem, kaj bo in kaj ne bo objavljeno. Urednik pripravi in zbere gradivo za številko, ki mora obsegati 64 tipkanih strani in seveda ustrezne fotografije. Na urednika prihajajo razni dopisi in sestavki, ki jih mora v grobem pripraviti

NOVE STANOVANJSKE SOSESKE

Že večkrat smo poročali o težavah, s katerimi se srečujejo občani, ko želijo graditi, pa nimajo komunalno urejenih zazidalnih površin na voljo. Zato smo povprašali pri komunalnem podjetju v Mozirju, ki pripravlja tako urejena stavbna zemljišča, kako priprave napredujejo. Povedali so nam, da se letos pripravljajo nove površine za posamično gradnjo v Mozirju, Podvrh II, na Rečici v nadaljevanju sedanjega zazidalnega območja, prav tako tudi na Ljubnem in Gornjem gradu, med tem, ko bo v Nazarjah na red površina za gradnjo družbenih stanovanjskih objektov.

V teh krajih bo torej letos možno pridobiti zazidalno parcelo. Tudi o zastareli urbanistični dokumentaciji smo že poročali. Ta namreč zavira hitrejšo načrtovanje in koriščenje gradbenih površin, ki se morajo vključevati v načrt prostorskega koriščenja v občini.

Komunalno podjetje pa opravlja poleg navedene naloge še vrsto drugih. Predvsem skrbi za preskrbo s pitno vodo in druge komunalne dejavnosti. Pripravlja pa se tudi na vzdrževanje lokalnih cest in tistih v urbaniziranih naseljih. Glede tega sklepajo poseben dogovor s komunalno skupnostjo občine.

za objavo. Ze ob samem sprejemu prispevka je treba presoditi, ali je vsebina primerna za objavo v našem glasilu. Dokler je še premalo dopisnikov iz raznih krajev in organizacij, mora pač urednik veliko tega napisati. Pa se stvari že spreminjajo. Vse več je namreč krajanov in občanov, ki se oglašajo s svojimi prispevki. To je dober znak za uveljavljanje časopisa.

Ko je torej nared gradivo, ga pregleda uredniški odbor. Urednik ga nato pripravi po straneh, uvrsti slikovno gradivo in ga vstavi v ovitke ter oštevilči strani. Nato ga preda v jezikovno obdelavo v Velenje. Prvo preberejo besedila ter prilagodijo naslove in podnaslove. Nato potuje vse skupaj v Novo mesto, kjer vsebino tehnično uredijo in postavijo fotostavek.

Od tod prenesejo filme v Ljubljano, kjer v tiskarni Ljudske pravice opravijo tiskarska dela. Ko je tiskanje gotovo, gre časopis v obrezovanje in nato v odpravo po naših poštah. Torej, kar dolga in zahtevna pot je od pisanja člankov, do branja v časopisu.

Marsikdo bo dejal, zakaj ne tiskamo časopisa kje bližje. To bi bilo nam zelo dobrodošlo, posebno pa bi koristilo preprečevanju raznih bistvenih napak, saj bi urednik lahko osebno prisostvoval zadnjim pripravam za tisk. Žal pa to iz tehničnih razlogov ni mogoče. Niti v

Velenju, niti v Celju ni na voljo ustreznih tehničnih zmogljivosti. Zato pač moramo opraviti opisano dolgo pot.

Tako bo morda marsikdo lažje razumel, da včasih kaj spodleti. Predvsem pa je razumljivo, da mi ne moremo vplivati na časovno razporeditev posameznih del, saj smo vezani na roke, ki jih postavljajo, tako v Novem mestu, kot v Ljubljani. Zato tudi ni mogoče določiti točnega datuma skrajnega roka oddaje sestavkov. Roki za oddajo so torej različni, zato prosimo naše dopisnike, da poskrbe pošiljanje sestavkov najpozneje do 15. vsakega meseca. Za to številko smo oddali gradivo 17. aprila.

Upamo, da smo vsaj malo razjasnili nekatere neznanke okoli tiskanja našega glasila. To smo storili zato, da bi z občani še tesneje sodelovali. S pomočjo zunanjih dopisnikov bomo vsebino popestrili!

Regionalna turistična dejavnost

Pred nedavnim je bil v Celju zbor Celjske turistične zveze, v katero je vključena tudi Gornjesavinjska turistična zveza. Že v poročilu, ki so ga dobila tudi tukajšnja društva, je bilo začuti vrzel glede objektivnega poročanja. Gre za delo občinske

Pri občinski konferenci SZDL Mozirje deluje tudi svet za družbeno ekonomske odnose v kmetijstvu, vodi ga inž. Lojze Plaznik. Na zadnji seji so obravnavali uresničevanje srednjeročnega plana razvoja kmetijstva v občini. Ob tem so se poglobili tudi v bodoče načrte okoli proizvodnje usmeritve. Obsežno so razpravljali o izvajanju kmetijskih zakonov ter vprašanjih okoli dohodkovnih odnosov v kmetijstvu. Posebno poglavje obravnave so bila razna vprašanja o delu kmetijske zemljiške skupnosti ter urejanju kmetijskih zemljišč. Pomembno skrb posvečajo razvoju hribovskih kmetij, zato je bila o tem razprava zelo pestra. V občini še nimamo skupnosti za pospeševanje kmetijstva. O ustanovitvi takšne samoupravnih oblik dela so tudi razpravljali. Velikostnih točk je med gozdarstvom in kmetijstvom, pa so posvetili temu vprašanju posebno pozornost, saj bo treba prav tu v bodoče več skupnih naporov.

turistične zveze. Ta namreč, razen, da obstoja, sicer ni bila omenjena. Seveda je takšno podcenjevanje prizadevanj v zaledju kar nekam značilno. Namreč, še vedno ne moremo priznati drugih oblik dela, kot jih recimo začrtamo v regiji. Seveda pa so še pristopi, ki zahtevajo veliko dela in prizadevanosti, so pa morda izven okvirjev miselnosti posameznikov, ki sicer dejavno učinkujejo glede turističnega napredka v nekem prostoru. Z besedo ni bil denimo, omenjen v poročilu vodnik, ki ga je izdala občinska zveza v dolini. Tudi ni bilo poudarjeno delo naših turističnih društev pri propagandni dejavnosti. Tako se nujno vsiljuje misel, da je sleherna pobuda iz „baze“ neprimerna in morda nezaželjena. To pa je seveda zelo napak. Saj vemo, da smo tako neznatni, glede turistične ponudbe v celotni regiji in da bi prav vsled tega morali tesneje sodelovati v organizaciji sodobnega prikazovanja tujsko-prometnih zmogljivosti. Tu ne more biti nad ali podrejenosti, ampak le enotnost in tesna povezanost med vsemi turističnimi dejavniki in vseh ravneh. Žal, to včasih zaradi osebnih gledanj na stvari ne gre! Škoda!

Narodopisje in mi

Že nekajkrat smo opozorili v našem glasilu na pomembnost pravičnega vrednotenja slovenskega kulturnega izročila. V krajih ob Savinji in Dreti so od nekdaj živeli ljudje z bogatim narodnostnim in kulturnim udejstvovanjem. Ohranjali pa so tudi vrsto običajev iz preteklosti. Še stoje po dolini kašče, ki so v okras in ponos okolja, kjer jih ohranjajo. Še mnogo tega bi kazalo naštet. Vendar želimo tokrat povedati nekaj besed o prizadevanju turističnega društva v Mozirju, ki je postavilo v Savinjskem gaju kmečko hišo z namenom, da v njej ohrani redke predmete, ki so nekoč bili v rabi med našimi ljudmi. Nekaj tega je že zbranega, vendar še premalo, da bi lahko

privabilo na ogled večje število obiskovalcev doline. Zato prosimo občane za sodelovanje pri iskanju narodnih zanimivosti, pri odkrivanju predmetov, ki bi lahko poznejšim rodом prikazovali staro rabo orodja, posode, hišne opreme in podobno.

Turistično društvo prosi, da sporočite naslove, kjer bi bilo moč kaj ustreznega dobiti, oziroma odkupiti. Se bolje pa je, če pobrsate na podstrešjih in marsikaj zanimivega se bo našlo. Morda bomo rešili nekaj naše dragocene kulturne dediščine. To pa bodo znali ceniti gostje, ki zahajajo v dolino, predvsem pa zdomci. Ohranimo to, kar bo jutri morda že ogroženo.

objavlja
prosta dela in naloge:

1. ENEGA TEHNOLOGA ZA PERUTNINSKO PROIZVODNJO
v kmetijskem sektorju

Pogoji: visoka ali višja izobrazba veterinarske ali agronomske stroke — živinorejska smer in eno oz. tri leta delovnih izkušenj

2. ENEGA NATAKARJA ZA GOSTILNO V SOLČAVI
v trgovsko gostinskem sektorju

Pogoji: kvalificiran, polkvalificiran ali priučen delavec gostinske stroke, zaželjene delovne izkušnje

3. ENEGA SKLADIŠČNEGA DELAVCA ZA CENTRALNO SKLADIŠČE
v komercialnem sektorju

Pogoji: močan in zdrav delavec z dokončano ali nedokončano osnovno šolo

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev je poslati na naslov komisije najpozneje v roku 15 dni od objave.

Objavljamo še:
prosta UČNA MESTA
za šolsko leto 1979/80:

- za dva AVTOMEHANIKA
- za osem prodajalcev
- za tri natakarje
- za dva kuharja.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazilom, da bodo letos uspešno končali osnovno šolo. Prednost imajo učenci z boljšim učnim uspehom.

Objavljamo tudi
proste KADROVSKE ŠTIPENDIJE
za šolsko leto 1979/80:

- ena štipendija za mlekarstvo srednje šole
- dve štipendiji za ekonomsko srednje šole
- ena štipendija za upravno administrativno šolo
- ena štipendija za višjo ali visoko ekonomsko komercialno šolo
- ena štipendija za višjo agronomsko šolo

Prijave naj pošljejo kandidati na tiskovini „prijave za štipendijo“ najpozneje v roku 15 dni na naslov komisije.

Komisija
za delovna razmerja

DELAVSKA UNIVERZA MOZIRJE

RAZPIS

Delavska univerza Mozirje razpisuje v izobraževalni sezoni 1979/80 vpis v

OSNOVNO ŠOLO ZA ODRASLE

(5., 6., 7. in 8. razred)

Vpisovanje in informacije dobite vsak dan od 8.00 do 14.00 ure, ob sredah pa od 8.00 do 16.00 ure na Delavski univerzi Mozirje, ali po telefonu 830-962.

Delavska univerza
Mozirje

Obvestilo kmetovalcem

Vsako leto so na območju naše občine primeri zastrupitve čebel, ki so posledica nepravilnega ravnanja kmetovalcev s kemičnimi sredstvi za varstvo rastlin, katera so čebelarom škodljiva.

Z umrljivostjo čebel ni prizadet le čebelar, temveč tudi kmetijstvo kot celota, še posebno pa sadjarstvo. O pomenu čebelarstva, o funkciji, ki jo čebela opravlja kot glavni opraševalec cvetov in o uporabnosti njenih proizvodov v gospodarstvu, prehrani, zdravstvu itd., ni potrebno pisati, saj je to znano vsem.

Namen tega obvestila je, da se vsi, ki se ukvarjajo s kmetijstvom seznanijo z določili odredbe o varstvu čebel pred kemičnimi sredstvi za varstvo rastlin, ki je bila objavljena v uradnem listu SRS, št. 23/77 in so naslednja:

1. Kemična sredstva za varstvo rastlin (v nadaljnjem besedilu: kemična sredstva), ki so škodljiva za čebele, se ne smejo uporabljati na kmetijskih kultiviranih rastlinah, gozdnem drevju, okrasnih in zdravilnih rastlinah, kadar te cvetijo ali kadar se na njih pojavlja mana. Ta prepoved se ne nanaša na uporabo kemičnih sredstev na krompirju, vinski trti in hmelju.

Kot čas cvetenja se šteje čas odpiranja cvetov do odcvetenja.

Za čebelarom škodljiva se štejejo vsa kemična sredstva, ki imajo na embalaži oznako „strup za čebele“ ali pa so v skladu s predpisi na kak drug način deklarirana kot strupena za čebele.

2. Če je zatiranje rastlinskih bolezni in škodljivcev neogibno potrebno, sme za kmetijstvo oziroma gozdarstvo pristojni upravni organ občinske skupščine izjemno dovoliti, da se določba 1. točke te odredbe ne uporablja.

Lastniki oziroma uporabniki zemljišč morajo o nameravani uporabi kemičnih sredstev iz 1. točke te odredbe obvestiti najmanj 48 ur pred uporabo kemičnih sredstev imetnike čebel v stalnih čebelnjakih in na pasiščih, ki so oddaljena do 3 km.

3. Pred uporabo kemičnih sredstev v sadovnjakih mora biti odstranjena podarst, če je v cvetju.

Če zaradi vremenskih ali tehničnih ovir podrast v cvetju ni mogla biti odstranjena, pa se morajo kemična sredstva kljub temu uporabiti, morajo lastniki

oziroma uporabniki zemljišč (nasadov) obvestiti imetnike čebel, ki imajo čebele v stalnih čebelnjakih in na pasiščih, oddaljenih do 3 km od nasada, o uporabi kemičnih sredstev najmanj 48 ur pred pričetkom uporabe.

4. V oddaljenosti do 50 m od stalnih čebelnjakov in pasišč se kemična sredstva v nobenem primeru ne smejo uporabljati, razen če so imetniki čebel obveščeni o nameravani uporabi vsaj 48 ur pred uporabo kemičnih sredstev.

5. V gozdovih in na gozdnem drevju se smejo kemična sredstva uporabljati, če organizacija, ki gospodari z gozdom oziroma zasebni lastnik gozda, obvesti o nameravani uporabi kemičnih sredstev najmanj 48 ur pred uporabo imetnike čebel v stalnih čebelnjakih in na pasiščih, ki so oddaljena do 3 km.

6. Šteje se, da so bili imetniki čebel obveščeni o nameravani uporabi kemičnih sredstev, če je bilo obvestilo objavljeno v roku iz 2., 3., 4. in 5. točke te odredbe v javnih občilih, pismeno ali ustno ali na drug način, ki je običajen v posameznem kraju.

7. Raztreseni in razliti ostanki kemičnih sredstev se morajo odstraniti oziroma se jih mora napraviti neškodljive za čebele. Kraj, na katerem se kemična sredstva za varstvo rastlin pripravljajo za uporabo, mora biti od studenca, vodnjaka ali kate-rekoli tekoče ali stoječe vode oddaljen najmanj 50 m.

Proti kršiteljem določil te odredbe, bo uveden postopek o prekršku.

Skupščina občine
Mozirje

MALI OGLAS

FIKUS s sedmimi vrhovi
prodam zaradi pomanjkanja
prostora. Vprašajte prek te-
lefona 850-057.

ELEKTRIČNI vod cca
300 m dolg, kompleten, 4
žice, še stoji, prodam. Pišite
na uredništvo pod „elektro-
vod“.

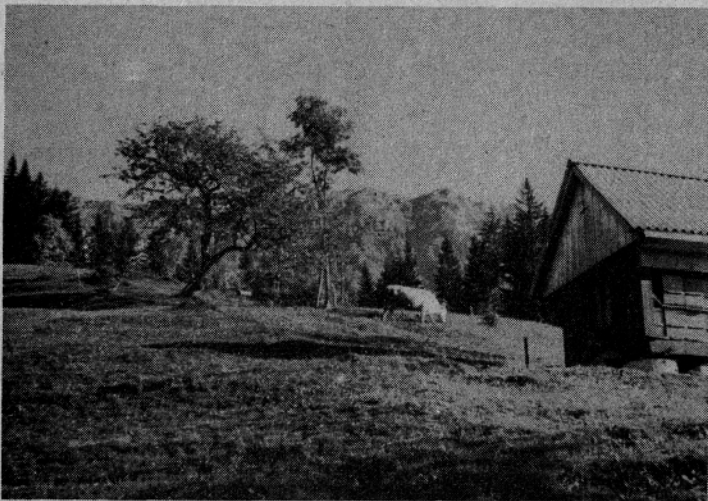
Občinska zveza čebelarских družin

Gornje Savinjska dolina je v preteklosti slovela po dobrih čebelarjih. Ena prvih čebelarških šol na Slovenskem je bila že koncem 18. stoletja ustanovljena prav v Mozirju. Naš rojak Janez Goličnik je prevedel Knjigo o čebelarstvu v slovenski jezik. Goličnik je bil tako znan čebelar, da so mu v Grizah, kjer je

ONESNAŽEVANJE OKOLJA

V naši občini imamo dobro urejen odvoz smeti, ki ga opravlja mozirsko Komunalno podjetje. Učinki so vidni, saj je le malo tistih, ki so jim še vedno pri srcu divja smetišča, seveda na drugem, oziroma, na tujem zemljišču! Vrtnarski delavci, ki so čistili prostor ob vstopu v Savinjski gaj so bili nemalo presenečeni, ko so našli pravo divje smetišče na mestu, kjer so odlagali izravnane sadike in druge vrtnarske odpadke. Res zanimivo je, da je bilo največ odpadkov iz gospodinjstev, teh pa seveda v parku ni. Prav gotovo ni verjetno, da bi v gaju uporabljali lak za lase in druge kozmetične spreje; teh pa je bilo med smetmi največ. Seveda se postavlja vprašanja, kateri krajanji so bili toliko požrtvovalni, da so skrbno zmetali smeti na ta prostor. Ali nimajo smetiščnih posod? Ali pa so to storili zaradi lepšega izgleda tega predela.

Sicer se urejevalci gaja sprašujejo, če so tudi te hišice vključene v redni odvoz smeti. Prav bi bilo! Vsekakor si zelo želimo drugič na tem mestu, mesto besed fotografijo, ki jo bo posnela skrita kamera. Pa bomo kaj lahko ugotovili kdo so onesnaževalci. To nalogo bomo izvedli po celotnem našem območju s pomočjo fotoamaterjev. Morda pa bo le kakšno divje smetišče v občini manj!

V solčavskih hribih ...

do 100 let delal odkrili spominsko ploščo. Ker je čebelarstvo važna gospodarska panoga, ne toliko zaradi ustvarjanja dohodka, kot zaradi naravnih nalog čebel, smo povpraševali predsednika upravnega in ora občinske zveze čebelarških družin Srečka Lamuta, kako delujejo družine na našem območju. Povedal je, da je koncem preteklega leta bil občni zbor, ki je obravnaval stanje v občini. Nekaj njegovih misli objavljamo:

Novi predpisi o društvih so vplivali na to, da smo v letu 1976 pristopili k organizaciji občinske zveze čebelarških družin Mozirje. Ustanovni občni zbor zveze smo imeli v juniju 1976 in smo izvolili organe zveze ter sprejeli pravila. Zvezo so ustanovili člani – čebelarji organizirani v čebelarških družinah: Mozirje, Kokarje, Rečica, Ljubno, Luče in Solčava.

Izvoljeni organi so pričeli z delom tako, da je zveza ves čas uspešno delovala. Po družinah so bili izvedeni ustanovni občni zbori in so bila sprejeta nova pravila v skladu z zakonom o društvih. Registrirani sta že čebelarški družini Kokarje in Solčava, ostale družine pa so vložile potrebno dokumentacijo za registracijo.

Čebelarške družine združujejo naslednje število čebelarjev s številom naslednjih panjev kot sledi: Čebelarška družina Mozirje – 36 članov – 675 nas. panjev Čebelarška družina Kokarje – 25 članov – 363 nas. panjev Čebelarška družina G. grad – 49 članov – 799 nas. panjev Čebelarška družina Rečica/S – 16 članov – 251 nas. panjev Čebelarška družina Solčava – 13 članov – 99 nas. panjev

Izobraževanje v kmetijstvu

Že nekajkrat smo pisali o tem, kako si mozirska zadruga prizadeva za izobraževanje svojih članov. Eno zadnjih predavanj je bilo v Lučah, Gornjemu gradu in v Mozirju. Obravnavali so opremo kmečke hiše v naših razmerah. Predavanj se je udeležilo okoli 150 žena zadrugnic, kar kaže na veliko zanimanje za

SKUPAJ: 139 članov – 2187 nas. panjev

Družini Ljubno in Nova Štifta sta se povezali v čebelarško družino Gornji grad, medtem ko se je družina v Lučah razpustila.

Iz pregleda števila članov in naselejenih panjev je razvidno, da je oboje v upadanju. Vzrokov za takšno stanje je več. Čebelarstvo kot dejavnost je bilo vsa povojna leta družbeno zanemarjeno in smatramo kot hobi posameznikov, delno pa tudi kot pridobitna dejavnost posameznikov, čeprav vrednost pridelkov ne predstavlja niti 10 % vrednosti, ki jo dajejo čebele poljedelstvu in sadjarstvu pri oplojevanju.

Starostna struktura našega člana je približno 60 let in v čeb. družinah ni veliko mladih čebelarjev, ker je premalo povdanka na izobraževanju in vzgoji v tej smeri. Izobraževalni program šolske mladine ne vsebuje nobenega pouka o koristi čebel za kmetijstvo, kakor tudi ne o načinu dela s čebelami in pridobivanjem čebeljih proizvodov.

Izgleda da se stanje tudi v bodoče ne bo bistveno spremenilo, zato bo naša dolžnost, da si bomo prizadevali ustanoviti na šolah čebelarške krožke in vzbuditi pri mladih zanimanje za čebele.

Pereč problem, ki neugodno vpliva na razvoj čebelarstva je tudi nečisto okolje in nestrokovna ter nepravilna uporaba raznih strupov, ki se uporabljajo v kmetijstvu, nepravilno rokovanje in zmetavanje embalaže, kar vse vpliva, da se čebele masovno zastrupljajo. Menimo, da bi morala kmetijska inspekcija in strokovnjaki kmetijske zadruge posvetiti več pozornosti tem ugotovitvam in primerno ukrepati.

izobraževanje. Vsako leto si v zadruzi zadajo nalogo pripraviti vrsto predavanj in predavanj za kmete. Takšen program pripravijo skupno s kmeti, tako, da je dejansko odraz potreb. V jesensko-zimskem času se torej dobivajo na razne strokovne razgovore. Ko pa prihaja pomlad v deželo, pa se seveda sestankovanje zaradi obilice dela na kmetih v glavnem preneha. V preteklem krogu so imeli 21 predavanj. Razen teh, pa imajo v 16 krajih po dolini organizirane krožke za aktivnost žena zadrugnic. Vsebinsko izobraževanja prilagodijo potrebam, tako so v preteklosti govorili o kmečkem turizmu, živinozdravstvu, kemični zaščiti, gospodinjstvu in o naprednih agrotehničnih ukrepih. Predavatelje poiščejo iz vrst domačih strokovnjakov, pa tudi od drugod, če smatrajo, da bo uspeh boljši.

V sodobnem kmetovanju je, kot povsod v gospodarstvu, potrebno vse večje znanje. Tega se zavedajo kmetje v dolini in zgornjesavinjska kmetijska zadruga.

MISLI MLADIH

Mladi v Smreki v Gornjem gradu s svojo dejavnostjo vedno znova presenečajo. To je verjetno najagilnejša organizacija mladih v kolektivih naše občine. Na uredništvo so poslali izvod svojega glasila „Misli mladih“, ki ga ureja kot glavni urednik Ivo Kekec, v uredniškem odboru pa sodelujejo Darinka Miklavc, Marija Cigala, Ivan Mavrič in Slavko Napotnik. Vsebinska je izredno pestra in zanimiva. Celo na smeh niso pozabili! Tudi križanka popestri vsebino. V daljšem sestavku so se posvetili našemu maršalu Titu in njegovemu 87. rojstnemu dnevu. Skratka, ne samo na sestankih, tudi s pisano besedo povezujejo mlade.

PRIZADETIM V OPRAVIČILO

V februarski številki Savinjskih novic je bil na strani 4 objavljen članek z naslovom: Razmišljanje o kulturi. Ker je bilo nekaj misli netočnih – zlaganih po mnenju nekaterih prizadetih, naj bo tole pisanje v pojasnilo in opravičilo.

Opravičujem se obema učiteljicama v Novi Štifti, tako tovarišici Martini Štifter kot tovarišici Nadi Strnad, ker sta bili zelo prizadeti, kajti v „razmišljanje“ niso bili vključeni tudi otroci. Treba je priznati, odkar so spet učiteljice v Novi Štifti, se je veliko spremenilo, če omenim samo nekatere proslave ob dnevu mrtvih, 29. novembra, dnevu žena. Brez otrok bi bile namreč proslave resnično revne. Opravičujem se tudi pevskemu zboru, ki je prav tako sodeloval pri raznih praznikih, pa tega v svojem pisanju sploh nisem omenil. Opravičujem se tudi predsedniku prosvetnega društva Nova Štifta, tov. Antonu Strnadu, katerega je zelo prizadelo, ko je slišal, o kom sem razmišljal, saj so bile vrstice namenjene le njemu. Hitra intervencija predsednika je privedla do sestanka prosvetnega društva. Žal se je tega sestanka udeležila le peščica ljudi, oziroma članov. Tov. Strnad me je opozoril na netočnosti v mojem članku:

1) zapisal sem namreč, da začnemo govoriti o kulturi šele, ko se približuje 8. februar. Predsednik pa meni, da o kulturi govorimo in pišemo že mnogo prej;

2) Vprašal sem se, zakaj je v Novi Štifti tako malo kulturnih prireditelj? Tov. Strnad pravi, da sploh ni malo kulturnih prireditelj, saj so razne proslave in še ...???

Kljub bogatemu dnevnemu redu, smo se v bučni dvorni debati vrteli le okrog mojega „razmišljanja“ in igre „Zadrega nad zadrego“, kot maček okrog vrele kaše. Čeprav sem bil jaz tarča vsega razpravljanja menim, da sem s tem člankom zadel v polno, kljub temu, da to ni bil moj namen. Videlo pa se je, da drži pregovor, ki pravi: če mački na rep stopi, zacvili. V razmišljanju sem kot kaže pokazal na probleme, o katerih se ne bi „smelo“ razmišljati, kaj šele govoriti!

Z ironičnim nasmeškom na ustnicah je bilo rečeno, da naj samo mladina dela v kulturi, ker je „tako sposobna“. Menili so, da poveljujem mladino, ko pa vendar pišem o stvarih, ki so se dogodile. Če ni o delu prosvetnega društva nihče nič pisal (niti zapisnika) ni temu kriva mladinska organizacija, niti nisem kriv jaz.

Kljub temu sem mnenja, da o kulturi lahko razmišlja tudi laik.

TONE SOVINŠEK ml.

Iz narodno osvobodilne borbe

Oni, ki so šli zjutraj skupno s policijo v dolino po hrano, so opazili pred Kisovcem, potem ko so se vračali, skupino partizanov, katere so napadli. Domobranci so enega ujeli, Nemci pa šest in enega ubili. Pri teh so dobili dve italijanki in eno mauser puško. Ujetnika so izročili Nemcem. Prenočili so zopet na Kisovcu.

19. 12. 1944. Zjutraj ob pol sedmi uri je šla vsa udarna četa skupno s policijo na pohod proti Konjščici. Ko smo prišli do Male planine, so opazili pri kočah okrog 1200 partizanov (prip. A. I. štev. verjetno pretirana. Tu je bilo mnogo civilov, ki so se umikali pred Nemci. Med temi pa je bilo tudi mnogo neoboroženih partizanov). Tu so domobranci in Nemci takoj udarili nanje in po kratkem streljanju so se partizani razbežali. Ubili so 6 partizanov, med njimi 1 žensko. Imen niso mogli ugotoviti, ker niso imeli dokumentov. Med njimi je bil politkomisar bataljona. Partizanko, ki so jo ujeli, so izročili Nemcem-policiji. V tem spopadu so zaplenili 1 lahko strojnico, 1 angleški MP, precej municije za puške, 1 konja in 3 daljnogleda. Poleg tega precej torbic s propagando in dokumenti. Partizani so se razdelili v več skupin. Domo-

branci so zasledovali samo eno skupino partizanov, ki je šla po isti poti, kamor so bili namenjeni domobranci. Prišli so na Veliko planino, ki pa je bila že prazna. Partizani so malo pred njimi odšli. Preiskali so planšarske kočice in v njih našli 6 pušk, dve angleški in eno francosko, tudi mnogo dokumentov in propagandnega materiala. V eni izmed koč so dobili še dva konja. Nato so požgali nekaj koč in odšli naprej po partizanskih sledovih. Tja, kamor so bili domobranci namenjeni, niso prišli, ker so zgrešili smer. Ko so na nekem mestu počivali, so opazili nekoliko niže skupino partizanov, ki so se pomikali v hrib, in jih napadli samo z brzostrelkami in jih pregnali. Te je nato ujela policija. Domobranci pa so se vrnili čez Veliko in Malo planino na Kisovec. Domobranci, ki so prišli z Brda so precej godrnjali zaradi slabega spanja in napornih pohodov.

20. 12. 1944. Dopoldan ob 10 uri je šla zopet vsa udarna četa skupno s policijo ponovno na Konjščico, kamor prejšnji dan niso dospeli. Šli so čez Malo in Veliko planino. Zaradi meglice niso mogli najti kote 1312 in so tavalili naokrog. Vrnili so se čez Veliko in Malo planino na Kisovec, nato pa čez Podkrajnik in Žagarjevo na Podstudenec kjer so prenočili. Vse do 22. 12. so na Podstu-

dencu počivali. Tega dne popoldan ob dveh pa so zopet odšli na pohod za partizani skozi Žagarjevo in Krivčevo na Podkrajnik. Z njimi je šel tudi težki vod policije 10 kompanije in fungaparati.

Zvečer pa je nevede za domobrance zašel med nje partizan Virnik Jože, roj. 5. 4. 1911 v Zg. Kokri. V partizanih je bil od 15. 4. 1944. 23. 12. 1944. Zjutraj ob pol 8 uri so odšli iz Podkrajnika čez Malo in Veliko planino in se spustili v Podvolovjek. Približno 150 m nad vasjo Sv. Anton, so dobili 3 partizane: Klobčič Valentina, roj. 2. 3. 1914 v Lokah pri Smartnem, delavec v Kamniški smodnišnici. V partizanih od 21. 4. 1944, Jerman Roka, roj. 14. 8. 1914 v Homcu pri Kamniku, tekstilni delavec v Inteksu Kranj. Po lastni izjavi mobiliziran 15. jun. 1944. Bil je gotovo kak funkcionar, kar je izjavil Klobčič: Priznal ni ničesar. Štefanič Štefka, roj. 22. 12. 1916. v Višnji gori, delala v Kranju v LGV. K partizanom šla prostovoljno sredi julija 1944. Vsi trije so bili v Komandi mesta Luče. Pri njih so dobili italijansko brzostrelko, mavser puško in nekaj torbic. 24. 12. 1944. Zjutraj ob pol deveti uri so odšli po robovih hriba (čez Podvežo pri A.I.) proti Lučam. Vse ujetnike so vodili s seboj. Med potjo pa so ustrelili Jermana, ker je bil funkcionar in tudi Štefanič Štefko. Med potjo v Kladju pa so še ujeli Polanšek Jožeta, ki je bil ranjen in se je zdravil doma.

Ko je bilo stanje nevzdržno, pripoveduje Viktor, so nam komandantje in komisariji obrazložili situacijo, ter nam predlagali, naj se zberemo po skupinah 10-20. V vsaki skupini naj bi bilo nekaj domačinov iz tistega kraja, kamor bi se skupina umaknila in počakala konca ofenzive. Vedeli smo, da bodo le domačini in dobri poznavalci terena lažje in varneje pripeljali skupino skozi obroč sovražnika in tudi v domačem kraju lažje organizirali zavetišče in hrano. Vsem so še posebej naročili, naj ne bo med nami izdajalcev, če bi slučajno koga Nemci ujeli.

Jaz sem bil v skupini, ki naj bi se prebila v Šmihel. S seboj smo vzeli še Milavčevega Milana, ki je bil moj kolega.

(Nadaljevanje prihodnjik)

PREGLED FILMOV PRI KINU
„DOM“ GORNJI GRAD ZA MESECE APRIL MAJ IN JUNIJ 1979.

5. 1. – 2. maja film „JUNAKI“

6. 5. – 6. maja film „POTRES“

7. 12. – 13. maja film „DOLINA SIROMAKOV“

8. 19. – 20. maja film „KRALJ PETROLEJA“

9. 26. – 27. maja film „VRNITEV PLAVEGA EGEN-TA“

10. 2. – 3. junija film „BOMBA V SUPER EKSPRESU“

11. 9. – 10. junija film „BRATJE PO KRVÍ“

12. 16. – 17. junija film „ŠPARTAK“

13. 23. – 24. junija film „PROKLETO PREGANJANJE“

14. 30. – 1. julija film „DŽUDO IN KARATE PROTI BANDI“

Kino predstave so ob sobotah ob 20. uri, ob nedelja pa ob 18. uri.

NOVA HALA NA LJUBNEM

V marcu je bil sestanek zaradi razširitve delovnih prostorov TOZD Kovinarstvo na Ljubnem. Sodelovali so predstavniki Železarne Ravne, Inštituta za ekonomiko pri Ljubljanski banki, SO in IS SO Mozirje. Tozd Kovinarstvo namerava razširiti svojo proizvodnjo, pa zato potrebuje znatno povečane delovne prostore. Dogovorili so se glede gmotne plači novih naložb na Ljubnem.

Urednikova beseda

Počasi gre naprej! Tokrat so se oglasili iz Luč in mladi so bili, kot vedno, zelo prizadevni. Seveda me zanima, zakaj v zadrečki dolini tako molčijo. Verjetno bi se tudi tam našel kdo, ki bi hotel kaj zabeležiti za naše glasilo. Vabim torej ponovno občane, da se vključijo v naša prizadevanja, da bi čimveč pisali iz naših krajev. Le tako bomo poznali težave in uspehe v vseh predelih naše občine.

Tudi tokrat ne gre brez tiskarskega škrata. Zagodel nam jo je! Pa še kako. Prestavil je občino v Nazarje. Nekateri so me klicali in dejali, da je posrečena prvoaprilska šala objava, kjer v začelju piše, da razpisuje občinska skupščina Nazarje. ... Priznati moram, da se sam tega nisem domislil, dasiravno bi besedilo res služilo kot dobra šala. Tokrat je torej bil duhovit tiskarski škrat!

Iz Viderjevih solčavskih zgodb bomo še naprej objavljali

posamezne sestavke. So zanimivi in marsikaj je doslej še neobjavljenega. Tudi sestavek iz NOB bo stalna oblika obujanja spominov na tiste težke čase. Borci pridno pišejo in tako ne bo težava z gradivom.

V prihodnji številki bomo skušali povedati, kako je bilo, ko se je pred vojno zadrževal predsednik republike Tito pri bivši Obcirjevi kašči nad Podvolovljekom. Vse, ki bi kaj več vedeli o tem dogodku prosim, da se zgledajo z dopisnico. Tako bomo uspeli zbrati važno zgodovinsko gradivo.

Glede roka oddaje gradiva še to. Ne moremo v naprej postaviti točnega datuma gradiva za objavo, ker smo vezani na plan tiskarne in so ti roki različni. Zato prosim vse sodelavce, da sestavke pošiljajo najpozneje do 15. vsakega meseca na uredništvo v Mozirje. Tako bo vse pravočasno in ne bo jeze, če ni bilo kaj objavljeno.

VAŠ UREDNIK

JAVNA ZAHVALA!

Dr. Emilu Šprajcu, zdravniku iz Ljubnega se zahvaljujemo za vso skrb ob bolezni naše mame Frančiške Fasun iz Okonine. Srčna hvala. – Otroci.

Savinjske NOVICE

„Savinjske novice“ izhajajo mesečno – Izdajajo SO in delovne organizacije občine Mozirje – Urejuje uredniški odbor – Glavni in odgovorni urednik Aleksander Videčnik – Uredništvo in uprava: Mozirje 175, telefon 063-830-017 – Ziro račun pri SDK ekspozitura Mozirje št. 5076-637-56 – Savinjske novice, glasilo SO Mozirje – Rokopise, objave in oglase za vsako številko sprejemamo do dvajsetega v mesecu – Grafična priprava CZP „Dolenjski list“ – Novo mesto – Tisk: tiskarna Ljudske pravice Ljubljana – Po mnenju IS SRS, Sekretariata za informacije (št. 421. 1/72 z dne 9. maja 1973) je časopis oproščen davka na promet proizvodov.